

SKRUNDAS NOVADA PAŠVALDĪBA

P R O J E K T I V A D Ī B A

SKRUNDAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

VIDES PĀRSKATS

IEGULDĪJUMS
TAVĀ NĀKOTNĒ

Teritorijas plānojums izstrādāts ESF projekta 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/096 „Kuldīgas un Skrundas novadu teritorijas plānojumu izstrāde” ietvaros.

2013

SATURS

1. IEVADS	4
2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶIS UN SATURS	5
3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN SATURS	10
3.1. VIDES PĀRSKATA NOZĪME	10
3.2. VIDES PĀRSKATA PROJEKTA IZSTRĀDES PROCEDŪRA UN METODES	10
3.3. VIDES PĀRSKATA PROJEKTA APSPRIEŠANA	12
3.4. VIDES PĀRSKATA STRUKTŪRA	12
4. VIDES STĀVOKLIS UN PROBLĒMAS SKRUNDAS NOVADĀ	14
4.1. ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE UN RELJEFS	14
4.2. DERĪGIE IZRAKTEŅI	15
4.3. AUGSNES	18
4.4. KLIMATS	20
4.5. ŪDEŅI	26
4.6. AINAVAS	28
4.7. DABAS MANTOJUMS	29
4.8. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA	34
4.9. RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI	37
4.10. POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS	39
5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	41
5.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	41
5.2. EIROPAS KOPIENAS DIREKTĪVAS, KONVENCIJAS UN STRATĒGIJAS	44
5.3. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	48
6. TERITORIJAS PLĀNOJUMA BŪTISKO IETEKMJU UZ VIDI TERITORIJAS	52
6.1. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS	52
6.2. KULTŪRVĒSTURISKI UN AINAVISKI VĒRTĪGĀS TERITORIJAS	55
6.3. DEGRADĒTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS	56
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA RISINĀJUMI UN TO IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	58
7.1. ATTĪSTĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI	58
7.2. PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES	61
7.3. FUNKCIONĀLAIS ZONĒJUMS	62
7.4. CITI RISINĀJUMI	73

8.	ALTERNATĪVAS	81
9.	RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI	86
10.	KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	87
11.	PRIEKŠLIKUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMA IETEKMES UZ VIDI MONITORINGAM	88
12.	KOPSAVILKUMS	91

1. IEVADS

Šis Vides pārskata projekts ir sagatavots Skrundas novada teritorijas plānojuma 2013.-2025. gadam pilnveidotās redakcijas projektam, kurā ir izvērtēti un iestrādāti plānojuma 1. redakcijas publiskās apspriešanas rezultāti un institūciju atzinumi.

Skrundas novada teritorijas plānojums ir pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Šāda veida plānošanas dokumentam, atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai, nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kas analizētu plānoto darbību iespējamo ietekmi un vidi nākotnē. Šis Vides pārskats ir dokuments, kurā tiek atspoguļota informācija, kas iegūta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību un kārtību nosaka LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Vides pārskatā iekļauta informācija un pieejamo datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka minētie normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā tiek analizēta teritorijas plānojuma atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, pamatnostādnēm un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶIS UN SATURS

Skrundas novada teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir radīt plānošanas dokumentu kopumu ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības veicināšanai Skrundas novadā, balstoties uz sabiedrības un speciālistu pamatotu viedokli.

Plānojuma izstrādes sākumposmā jāizvērtē pašreizējā situācija Skrundas novadā un pašreiz spēkā esošais Skrundas novada teritorijas plānojums:

- Izvērtēt vēja ģeneratoru izvietojuma ietekmi uz pagasta ilgtspējīgu attīstību un noteikt teritorijas un nosacījumus to izbūvei (ar nosacījumu, ka tie neatstāj negatīvu ietekmi uz NATURA 2000 teritorijām).
- Pārskatīt derīgo izrakteņu ieguves teritorijas un ieguves nosacījumus.
- Izvērtēt un noteikt jaunas sabiedrisko, darījumu, ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas, lai veicinātu novada ekonomisko attīstību.
- Pārskatīt lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju dalījumu un izmantošanas noteikumus..
- Izvērtēt esošo un plānoto elektronisko sakaru torņu un mastu izvietojumu un atbilstoši plānojuma mēroga noteiktībai un kompetencei iekļaut elektronisko sakaru objektus un to aizsargjoslas plānojumā, kā arī precizēt to izmantošanas noteikumus.
- Izvērtēt un precizēt kultūras un dabas pieminekļu un kultūrvēsturiski vērtīgo objektu sarakstu un novietojumu un aizsardzības nosacījumus.

Jāizvērtē un Skrundas novada teritorijas plānojumā jāiestrādā augstāka līmeņa plānošanas dokumentu vadlīnijas un prasības.

Jāizvērtē kaimiņu pašvaldību esošie teritorijas plānojumi un jāparedz plānojumā kopīgi risināmie jautājumi, nosakot tiem nepieciešamās teritorijas.

Skrundas novada teritorijas plānojuma izstrādē jāveicina sabiedrības efektīva iesaistīšana, tāpat arī institūciju un kaimiņu pašvaldību pārstāvju līdzdalība. Iespēju robežās jāpiesaista dažādu nozaru speciālisti un eksperti. Izstrādes gaitā sarīkot divas sabiedriskās apspriedes (uzsākot plānojumu izstrādi un apspriežot tā sagatavoto redakciju), kā arī četrus seminārus, tai skaitā pagastos.

Noteikt applūstošās teritorijas atbilstoši Aizsargjoslu likuma un no tā izrietošo normatīvo aktu prasībām un iekļaut tās teritorijas plānojumā.

Veikt Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu atbilstoši Likuma par ietekmes uz vidi novērtējumu un no tā izrietošo normatīvo aktu prasībām.

Jānosaka teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi Skrundas novadam, kā arī teritorijas apdzīvojuma struktūras attīstība, atbilstoši augstākminētajam plānošanas dokumentu izvērtējumam un pētījumu ieteikumiem.

Izvērtēt LR likumdošanas aktu izmaiņas, kas attiecas uz teritorijas plānojumu, un piemērot tās plānojuma izstrādē.

Teritorijas plānojuma sastāvs:

Paskaidrojuma rakstā ietilpst informācija par:

- teritorijas pašreizējo izmantošanu un attīstības priekšnoteikumiem; spēkā esošā teritorijas plānojuma un detālplānojumu izvērtējums
- teritorijas attīstības mērķi un virzieni
- vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Grafiskajā daļā ietilpst:

- topogrāfiskā karte (plāns), kas izmantota vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma sagatavošanai;
- karte (plāns), kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana;
- kartes (plāni), kurās parādīta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana, ietverot:
 - plānoto maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju un satiksmes infrastruktūras izvietojumu;
 - aizsargjoslas (aizsardzības zonas) un riska teritorijas, kuru attēlošana iespējama izvēlētajā kartes (plāna) mērogā;
 - teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi;
 - apdzīvoto vietu robežas un zonējums,

- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ar to funkcionālajām zonām un kultūras pieminekļi ar to aizsardzības zonām;
 - citi aprobežojumi
 - citas kartes, kuras nepieciešamas atsevišķu plānoto (atļauto) izmantošanas veidu un izmantošanas aprobežojumu attēlošanai, norādot administratīvo teritoriju robežas.
- Tematiskās kartes un shēmas:
- Novada telpiskās attīstības vadlīniju shēma
 - Apdzīvojuma struktūras attīstības shēma
 - Transporta attīstības shēma (ceļu un ielu tīkla, veloceļu attīstība, t.sk. sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām);
 - Maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju attīstības shēma atbilstoši inženierkomunikāciju īpašnieku sniegtajai informācijai (esošie maģistrālie inženiertehnisko komunikāciju tīkli un objekti, plānotā maģistrālo ūdensapgādes, siltuma, gāzes, sakaru, elektrības tīklu un objektu rekonstrukcija un izbūve);
 - Zemes īpašumu struktūra (zemes īpašumu sadalījums pēc piederības – valsts, pašvaldības, juridisko un fizisko personu, sadalījums pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķa (NĪLM)),
 - Tūrisma attīstības kartoshēma (dabas teritorijas, t.sk. piepilsētas meži un ūdens teritorijas, ainaviskās teritorijas un labiekārtotas atpūtas vietas, dabas un kultūras pieminekļi, citi apskates objekti, servisa infrastruktūras objekti)

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietilpst:

- informācija par atļauto un aizliegto teritorijas izmantošanu;
- piekļūšanas noteikumi;
- zemes vienību sadalīšanas, apvienošanas un robežu pārkārtošanas noteikumi;
- prasības apbūves intensitātei un blīvuma rādītājiem;
- prasības augstuma ierobežojumiem;

- pagalma noteikumi;
- prasības redzamības nodrošinājumam;
- prasības attālumiem starp būvēm, inženierkomunikācijām;
- prasības būvju atbilstībai zemes vienības robežām;
- prasības jaunveidojamo zemes vienību minimālajām platībām;
- prasības ēku un būvju konstruktīvajām daļām un elementiem;
- prasības ārtelpas elementiem;
- prasības inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai, ekspluatācijai, nosakot ierobežojumus alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai vietējās pašvaldības teritorijā;
- prasības jaunai satiksmes infrastruktūrai un esošās infrastruktūras rekonstrukcijai;
- prasības degvielas un gāzes uzpildes stacijām un citiem riska objektiem;
- prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai;
- prasības saimniecības ēkām un būvēm, kas paredzētas mājlopiem;
- prasības ēku un būvju rekonstrukcijai, restaurācijai un remontam;
- prasības teritorijas, ēku un būvju uzturēšanai;
- prasības ēkas vai tās daļas funkcionalitātes maiņai;
- prasības dabas teritoriju izmantošanai un apstādījumu ierīkošanai;
- prasības teritoriju labiekārtojumam un elementiem, to vizuālajam un mākslinieciskajam noformējumam;
- prasības īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai;
- prasības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanai;
- prasības lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un meža zemēm, kurām nepieciešama transformācija;
- derīgo izrakteņu atradnes;

- tauvas joslas;
- aizsargjoslas;
- prasības, ko nosaka upju baseinu apsaimniekošanas plāns – ja tāds ir, tai skaitā pasākumu programma;
- ūdenstilpju apsaimniekošanas noteikumus (ja tādi ir);
- prasības zemes vienībām, uz kurām iesākta apbūve vai saimnieciskā darbība nav atbilstoša teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai;
- prasības būvprojektēšanai, kas uzsākta līdz jauna vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma spēkā stāšanās dienai;
- būvtiesību īstenošanas kārtība;
- prasības detālplānojumiem;
- spēkā esošo detālplānojumu sarakstu, kura papildinājumi nav grozījumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos;
- citas prasības un aprobežojumus.

Pārskatā par plānojuma izstrādi ietilpst:

- vietējās pašvaldības lēmumi par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, sabiedriskās apspriešanas organizēšanu un vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma apstiprināšanu;
- sabiedriskās apspriešanas materiāli (ietverot ziņojumu par vērā ņemtajiem un noraidītajiem fizisko un juridisko personu priekšlikumiem un iebildumiem);
- institūciju sniegtā informācija – nosacījumi un atzinumi;
- ziņojums par institūciju nosacījumu ievērošanu;
- ziņojums par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma atbilstību augstāka līmeņa teritorijas plānojuma prasībām;
- cita informācija, kas izmantota vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādei.

3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN SATURS

3.1. Vides pārskata nozīme

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Skrundas novada teritorijas plānojumā. SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

Vides pārskats tika izstrādāts vienlaikus ar Skrundas novada teritorijas plānojuma izstrādi¹ – tajā analizēta vides situācija Skrundas novadā, līdz šim spēkā esošo plānošanas dokumentu ietekme uz vides stāvokli, kā arī Skrundas novada teritorijas plānojuma iespējamā ietekme, analizējot alternatīvas un nosakot optimālos risinājumus.

3.2. Vides pārskata projekta izstrādes procedūra un metodes

Skrundas novada teritorijas plānojuma izstrādi, kā arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru veic SIA "Projekti un vadība" sadarbībā ar Skrundas novada pašvaldības speciālistiem.

Novada teritorijas plānojuma un vides pārskata izstrādes gaitā notikušas konsultācijas ar vides institūciju darbiniekiem.

Procedūra:

¹ Vides pārskata sākotnējais projekts tika izstrādāts plānojuma 1. redakcijai; pēc plānojuma

1. Skrundas novada pašvaldība pēc konsultācijām ar vides institūcijām iesniedza Vides pārraudzības valsts birojā iesniegumu par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu.

2. Birojs pieņēma lēmumu par SIVN procedūras piemērošanu.

3. Tika sagatavots Vides pārskats par teritorijas plānojuma 1. redakciju (vienlaikus ar plānošanas dokumenta izstrādi).

5. Sabiedrība un ieinteresētās institūcijas informēšana par iespējām iepazīties ar izstrādāto vides pārskatu un teritorijas plānojuma 1. redakciju.

6. Pēc sabiedrības un ieinteresēto institūciju komentāru un ierosinājumu saņemšanas, tika veikta teritorijas plānojuma redakcijas un vides pārskata projekta pilnveidošana.

7. Birojam iesniegts pilnveidotais vides pārskats.

Vides pārskata izstrādei izmantoti starptautiskie un nacionālie vides politikas dokumenti, nosakot atbilstību vides aizsardzības starptautiskajiem un nacionālajiem mērķiem.

Vides pārskata izstrāde gaitā analizēti spēkā esošie Skrundas novada teritorijas plānošanas dokumenti.

Plānošanas dokumentu analīzes mērķis: noteikt optimālos risinājumus teritorijas plānojuma sagatavošanai. Vides pārskata sagatavošanas ietvaros izvērtēta spēkā esošo plānošanas dokumentu vides sektora mērķu un uzdevumu izpilde, to atbilstība pašreizējai situācijai, kā arī starptautiskajiem un nacionālajiem mērķiem un ieteikumi

Metodoloģiski stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts šādā loģiskajā secībā:

- Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā kā galvenās indikatoru grupas (analīzes sektori) tika izvēlēti:
 - Gaisa kvalitāte;
 - Ūdens un augsnes kvalitāte;
 - Bioloģiskā daudzveidība;
 - Vides veselība;
 - Kultūrvide un ainavas.

- Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika izvērtētas šādas ietekmju grupas:
 - Tiešās un netiešās ietekmes
 - Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes
 - Pastāvīgās ietekmes
 - Kumulatīvās ietekmes.

3.3. Vides pārskata projekta apspriešana

Vides pārskata projekts iesniegts izvērtēšanai atbildīgajām institūcijām.

Paziņojums par vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu publicēts Ministru Kabineta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (2004.03.23.) 11.2 un 12. punktā noteiktajā kārtībā.

Skrundas novada teritorijas plānojuma pirmās redakcijas un vides pārskata publiskā apspriešana notika no 22.04.2013. līdz 22.05.2013. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2013. gada 16.maijā. 17.00 Skrudas kultūras namā. Skrudas novada teritorijas plānojumam un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatam nodrošināta pieejamība iespējami plašam interesentu lokam.

3.4. Vides pārskata struktūra

Vides pārskatā iekļautā informācija atbilst Ministru Kabineta noteikumu Nr. 157 8. punktā noteiktajām prasībām.

Vides pārskats sastāv no šādām daļām:

- Plānošanas dokumenta mērķis un saturs.
- Vides pārskata sagatavošanas procedūra un saturs.
- Vides stāvoklis un problēmas Skrudas novadā.
- Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.
- Teritorijas plānojuma būtisko ietekmju uz vidi teritorijas.
- Plānošanas dokumenta risinājumi un to ietekmes vērtējums.
- Alternatīvas.

- Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu būtisko ietekmi uz vidi novērtējums.
- Kompensēšanas pasākumi.
- Priekšlikumi teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi monitoringam.
- Kopsavilkums.

4. VIDES STĀVOKLIS UN PROBLĒMAS SKRUNDAS NOVADĀ

4.1. Ģeoloģiskā uzbūve un reljefs

Skrundas novada teritorijas lielākā daļa atrodas Kursas zemienes Pieventas līdzenumā, A daļu aptver Austrumkursas augstienes Vārmes nolaidenuma DR daļa.

Skrundas pagasta teritorijai nav raksturīgs saposmots reljefs – lielāko daļu aizņem fluvioglaciālie un limnoglaciālie smilšainie līdzenumi, pašos D limnoglaciālie putekļainie un mālainie līdzenumi.

Nīkrāces pagasts atrodas Rietumkursas augstienes malā – Bandavas un Embūtes paugurainē, kas pazeminās no 60–80 m virs jūras līmeņa R daļā līdz 50-70 m virs jūras līmeņa A daļā, kur sākas Kursas zemienes Pieventas līdzenums. Paugurainē virsu saposmo gravas un senlejas, augstākā vieta (131,9 m virs jūras līmeņa) ir pagasta DR daļā.

Rudbāržu pagasta A daļa atrodas Kursas zemienes Pieventas līdzenumā (augst. 40-60 m vjl.), R daļa – Rietumkursas augstienes Bandavas paugurainē (augst. > 100 m vjl., augstākā vieta – 129,2 m vjl.).

Raņķu pagasta teritorijas lielākā daļa ietilpst Kursas zemienes Pieventas līdzenumā.

Teritorijai nav raksturīgs saposmots reljefs. Lielākajai teritorijas daļai raksturīgs plakans un viļņots līdzenums, kuru veido limnoglaciālie māla un smilts nogulumi.

Ventas krastā 5 km augšpus Lēnām ir līdz 20 m augsta krauja – Ātraiskalns, kura apakšējā daļā atsedzas smilšakmeņi, bet virs tiem atrodas dolomītu pārkare. Apmēram 300 m no Šķērveļa ietekas Ventā ir Šķērveļa dolomītu atsegums – zaļganpelēku dolomītu krauja. Šķērveļa pietekas Dzeldas kreisajā krastā augšpus tās ietekas Šķērvēlī ir baltu, dzeltenīgu un pelēcīgu smilšu atsegumi – Zoslēnu atsegumi. Augstākais no tiem ir Zoslēnu rags (14 m). Lētižas labajā pakrastē pie Pulverniekiem ir Lētižas brūnogļu atsegumi – raksturīgākais brūnogļu slānis Latvijā (biezums krastā ~ 15 cm, tālāk urbumos līdz 3 m). Dabā to vairs nevar redzēt, jo pakrasti klāj nobiras un tā ir apaugusi. Brūnogļu un lēcas Lētižas (arī pie Vormsātiem) un Šķērveļa (lejpus Zoslēniem) ielejās ir pirmoreiz Latvijā konstatētās brūnogles.

Nīkrāces pagastā atrodas Ventas un Šķērveļa ielejas dabas liegums, tā platība ir 953 ha. Ventas un Šķērveļa ielejas dabas liegums atrodas Kursas zemienes dabas rajonā – Pieventas līdzenuma D daļā. Zemes virsa lieguma teritorijā ir samērā līdzena, vietām lēzeni viļņota. Pacēlumu relatīvais

augstums reti pārsniedz 3 m. Līdzenuma absolūtais augstums teritorijas D daļā – 50-60 metri v.j.l., Z daļā – 30-40 metri v.j.l. Saposmots reljefs izveidojies pie Ventas pietekām, kuras lejtece plūst pa dziļi izgrauztām gravām. Ventas ielejas dziļums sasniedz pat 25-30 m. Nogāzes stāvas, vietām kraujveidīgas, terasētas, pārklātas ar smiltīm. Kraujās nereti atsedzas devona ieži. Ielejas dibenu aizpilda smilts un smilšainas grants nogulumi.

Pamatiežu virsu lieguma teritorijas Z daļā veido augšdevona Famenas stāva Šķērveļa svītas ieži – dolomīti, māli, smilšakmeņi, aleirolīti. Lieguma teritorijas D daļā Ventas kreisajā krastā atsedzas vidusjuras Keloveja stāva ieži – smilšakmeņi, smilts, aleirolīti, merģeļi, dažviet brūnogļu starpslāņi, bet Ventas labajā krastā apakškarbona Turnē stāva Lētīžas svīta – dolomīti, māli, aleirolīti, smilšakmeņi, konglomerāti. Lieguma teritorijas pašos D augšperma Kazaņas stāva ieži – kaļķakmeņi, oolītiski dolomīti. Pamatieži atsedzas Ventas un tās pieteku krastos un gultnēs, Ventas gultnē dolomīti un smilšakmens veido daudzas krāces. No Šķērveļa ietekas līdz Kuldīgai Ventas krastos ir karbona un devona dolomīti (Gobziņu klintis, Ātraiskalns u.c.). Ventas un Šķērveļa ielejas posmā atsegumos bieži sastopami zilzaļo aļģu onkolītu sakopojumi, stromatolītu garoziņas un lēcas. Dolomīti parasti ir kramoti (krama daudzums līdz 90 %). Nogulumu biezums atsegumos 1,5 – 6 m.

Pamatiežus klāj plāna pārsvarā pēdējā apledojuma nogulumu sega, ko vietām pārsedz purva un aluviālie nogulumi. Ledāju nogulumu biezums gar Ventas labo krastu ir līdz 10 m, citur 10 – 20 m.

Rudbāržu pagastā galvenie tautsaimniecībā izmantojamie derīgie izrakteņi ir grants, smilts un kūdra. Smilts un grants krājumi pagastā ir 145,68 milj.m³, kas veido 6,2 % no rajona krājumiem. Nozīmīgākie smilts un grants karjeri, atradnes ir pagasta R daļā (Valtaiķu atradne, Nomaļu un Sieksātes karjeri). Kūdras krājumi pagastā novērtēti uz 1081 tūkst.t, kas veido 4% no rajona krājumiem, perspektīvo atradņu platība 241 ha. Galvenā kūdras atradne ir Lielais Sieksātes purvs.

4.2. Derīgie izrakteņi

Skrundas novada teritorijas derīgo izrakteņu novērtējums veikts Valsts ģeoloģijas dienesta datiem un pēc nozares pārskata Kuldīgas rajona plānojuma izstrādāšanai².

² pēc pārskata "Derīgie izrakteņi. Nozares pārskats rajona plānojuma izstrādāšanai", kā arī npublicētajiem Kuldīgas rajona padomes materiāliem

Smilts un grants krājumi Skrundas pagastā novērtēti ar 43,6041 milj.m³. Pēc Valsts ģeoloģijas dienesta datiem, smilts un grants ieguvei Skrundas pagastā tiek izmantotas 3 atradnes:

- Meža Gāznieki – platība 1,6 ha; krājumi 0,03 milj. m³ (uz 2000.01.01.);
- Mučukalns III – platība 119,6 ha; krājumi 5,53 milj. m³ (uz 2000.01.01.); 1998.g. ieguve 1,0 tūkst.m³; 1999.g. ieguve 2,24 tūkst.m³;
- Sārmkalni II – platība 16,0 ha; krājumi 1,09 milj. m³ (uz izpētes gadu – 1985.g.)

Pamestas ar pārpalikušiem krājumiem ir Indras atradne (platība 4,6 ha, krājumi 0,1251 milj.m³) un Gāznieku atradne (platība 2,25 ha, krājumi 0,0945 milj.m³). Teritorijā ir vairākas perspektīvās smilts un grants atradnes – Rosme (platība 4,48 ha, krājumi 0,1792 milj.m³), Baltiņi (platība 750 ha, krājumi 32 milj.m³), Pluiņi (platība 46,3 ha; novērtētie krājumi 2,63 milj. m³) un Pikuļi (platība 2,6 ha, krājumi 0,1062 milj.m³). Lielākā daļa smilts un grants atradņu pētītas ceļu būvei un būvniecībai, Mučukalna un Pluiņu smilts atradnes arī silikātizstrādājumu ražošanai.

Nīkrāces pagastā ir vairāki grants un smilts karjeri:

- Kunču karjers (agrākais nosaukums Erlāti) platība – 2,9 ha un 2,3 ha pieder VAS LVM;
- Strāšu karjers – platība 1,75 ha;
- Alšu karjers – šo karjeru vairs neizmanto.
- Briņķi – smilts-grants platība 63,6 tūkst.m² un to krājumi ir 209.0 tūkst.m³. Smilts platība 107,0 tūkst.m² un to krājumi ir 706.2 tūkst.m³. Smilts-grants un smilts starpkārtu veido smilšmāls, mālsmilts un tā platība 107.0 tūkst.m². VAS Kurzemes ceļiniekam pieder vēl 12 ha. Perspektīva atradne tuvākajos 20 gados, reģionāla nozīme.
- Robežnieki - derīgo izrakteņu veidi ir smilts-grants un smilts. Kopējā platība 209,17 tūkst.m² un krājumi ir 2134 tūkst.m³.

Nīkrāce pagastā atrodas vienīgā labas bagātinātības kvarca smilts atradne Rietumlatvijā. Kvarca smilts izmanto stikla ražošanā un metālliešanas veidņu izgatavošanai. Kvarca smilts kopējā platība 30,1 ha - krājumi ir 2572 tūkst.t.

Māla krājuma Skrundas pagastā novērtēti ar 61,02 milj.m³ t. Ventas atradne (lielākā daļa atradnes izvietota Saldus rajonā, doti tikai Skrundas pagastā esošie krājumi un laukums) ir pamesta atradne ar pārpalikušiem krājumiem (platība 878,1 ha; novērtētie krājumi 65,7 milj.m³; perspektīvie krājumi 0,85 milj. m³; derīgais slānis no 2,0 līdz 19,5 m, atrodas virs gruntsūdens; atradnei

ir reģionāla nozīme tuvākajos 10 gados). Ventas atradne pētīta cementa ražošanai. Pagastā ir perspektīva atradne ķieģeļu ražošanai – Beņi (platība 5,3 ha, krājumi 0,261 milj.m³; derīgais slānis 1,6 – 8,3 m dziļumā, atrodas virs gruntsūdens; atradnei varētu būt lokāla nozīme tuvākajos 20 gados un ilgākā periodā).

Nīkrāces pagastā nozīmīgākās māla atradnes:

- Grīvas - 5 km uz ZA no Dzeldas pie Grīvām, laukuma platība 26 ha, izmantošanas veids – ķieģeļi;
- Krievkalns - 4 km uz DA no Dzeldas pie Krievkalniem, laukuma platība – 10 ha, izmantošanas veids – ķieģeļi, cements;
- Ozolnieki 9 km uz DA no Dzeldas, Ventas kreisajā krastā, laukuma platība – 550 ha, izmantošanas veids – ķieģeļi, cements.

Nozīmīgi Raņķu pagastā ir māla krājumi. Kopējie māla krājumi Raņķu pagastā ir 184 milj. m³.

Ēnavas māla atradne atrodas pagasta R daļā (atrodas arī Snēpeles un Laidu pagastu teritorijās), kopā aizņem 3500 ha platību, krājumi 280 milj. m³ (atradnē kopā). Tiek vērtēta kā perspektīva atradne ar reģionālu nozīmi, izmantošanas iespējas tuvākajos 20 gados un ilgākā periodā. Derīgais slānis atrodas 2,5 – 13,3 m dziļumā, taču derīgā slāņa lielākā daļa atrodas zem gruntsūdens līmeņa.

Kūdras krājumi Skrundas pagastā tiek vērtēti ~ 1578 tūkst.t., perspektīvo atradņu platība 450 ha. Kūdras atradnes Skrundas pagastā:

- Lauķu atradne (platība 113 ha, krājumi 3882 tūkst. m³; kūdras vidējais dziļums 3,4 m; pamesta ar pārpalikušiem krājumiem; lokāla nozīme tuvākajos 10 gados);
- Skrundas atradne (platība 50 ha, krājumi 578 tūkst.m³.; pamests izmantots karjers, nav ieteicams izmantot);
- Lāceņu atradne (platība 13,6 ha, krājumi 254 tūkst. m³);
- Pankopju atradne (platība 4,1 ha, krājumi 54 tūkst. m³);
- Ķēpuru atradne (platība 2,3 ha, krājumi 23 tūkst. m³);
- Mazā Ķēpuru atradne (platība 3,8 ha, krājumi 42 tūkst. m³);
- Tīreļa atradne (platība 45,7 ha, krājumi 592 tūkst. m³);
- Niedras atradne (platība 123,1 ha, krājumi 2880 tūkst. m³);

- Guraišu – Klingu atradne (platība 22,3 ha, krājumi 274 tūkst. m³);
- Nevertes atradne (platība 31 ha, krājumi 338 tūkst. m³);
- Lāču atradne (platība 26,9 ha, krājumi 317 tūkst. m³) u.c.

Skrundas pagastā ir gan augstie purvi, gan zemie, gan arī pārejas purvi. Kūdras var izmantot mēslojumam un pakaišiem. Kā perspektīva atradne tiek vērtēta Slūjas sapropeļa atradne (krājumi 1,467 milj.m³).

Nīkrāces pagastā desmit vietās ir kūdras atradnes, kopējā platība 131 ha – krājumi 531 tūkst.t.

Rudbāržu pagastā galvenie tautsaimniecībā izmantojamie derīgie izrakteņi ir grants, smilts un kūdra. Smilts un grants krājumi pagastā ir 145,68 milj.m³, kas veido 6,2 % no rajona krājumiem. Nozīmīgākie smilts un grants karjeri, atradnes ir pagasta R daļā (Valtaiķu atradne, Nomaļu un Sieksātes karjeri). Kūdras krājumi pagastā novērtēti uz 1081 tūkst.t, kas veido 4% no rajona krājumiem, perspektīvo atradņu platība 241 ha. Galvenā kūdras atradne ir Lielais Sieksātes purvs.

Skrundas novadā ir bagātīgs ģeoloģiskais potenciāls – derīgie izrakteņi, gan īpaši aizsargājamie ģeoloģiskie dabas objekti.

4.3. Augsnes

Skrundas novada augšņu raksturošanai izmantots nozares pārskats ³.

Skrundas novada liela daļa atrodas Kursas zemienes Pieventas līdzenumā, kuram raksturīgi limnoglaciālie nogulumi – māls, smilts. Smilts un māla nogulumi noteikuši, ka šajā teritorijā izveidojušies lieli mežu masīvi uz tipiskā podzola, velēnu podzolētām glejotām un gleja augsnēm. Kursas zemienē raksturīgas līdzenas teritorijas ar traucētu ūdens noteci, kas izraisījis teritoriju pārpurvošanos un zemo purvu kūdras augšņu veidošanos.

Skrundas novada augšņu raksturošanai izmantots nozares pārskats ⁴.

Rietumkursas augstienē esošajos Rudbāržu un Nīkrāces pagastos, augsnes cilmiezi veido morēnas (mālsmilts un smilšmāls), fluvioglaciālie (smilts) un limnoglaciālie (smilts un māls) nogulumi. Nogulumu raksturs un reljefa

³ pēc pārskata "Lauksaimniecības nozares attīstība. Nozares pārskats rajona plānojuma izstrādāšanai"

saposmojums ir galvenais faktors, kas nosaka zemes lietojuma veidu pagastos.

Skrundas pagastā dominē viegla sastāva (smilts un mālsmilts) augsnes. Teritorijās, kur dominē smilts augsnes, liela uzmanība jāpievērš lopkopības attīstībai, jo smilts augšņu ielabošanai nepieciešams liels organisko mēsļu daudzums.

Nīkrāces un Rudbāržu pagastos dominē viegla sastāva (mālsmilts, smilts) augsnes. Nozīmīgas platības no LIZ aizņem arī smagāka mehāniskā sastāva (māla, smilšmāla) augsnes. Pagastam liela uzmanība jāpievērš lopkopības attīstībai, jo smilts augsnes ielabošanai nepieciešams daudz organiskā mēslojuma. Tās ir piemērotas auzu un kartupeļu audzēšanai, kā arī ieteicams ganību izmantošanai.

Raņķu pagastā dominē smagāka mehāniskā sastāva augsnes (mālsmilts un māls). Smilšmāla augsnes ir vispiemērotākās lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai. Raņķu pagastā daļēji var attīstīt intensīvo zemkopību.

Galvenie augsnes auglības noteicošie faktori ir trūdvielu saturs, kā arī augsnē esošā kustīgā jeb augiem viegli izmantojamā fosfora un kālija daudzums. Informācija par minētajiem rādītājiem nepieciešama, lai racionāli izmantotu augsnes mēslošanas līdzekļus un pielietotu visoptimālākās saimniekošanas metodes.

Viens no galvenajiem augsnes auglību raksturojošiem rādītājiem ir organisko vielu saturs. No organisko vielu satura augsnē ir atkarīgi augu barības vielu krājumi, augsnes absorbcijas spēja (t.sk. sārņu vielu), augsnes fizikālās un bioloģiskās īpašības.

Skrundas novadā intensīvi izmantojamajās lauksaimniecības zemēs dominē augšņu īpatsvars ar ļoti zemu (< 2) organisko vielu saturu. Lai uzlabotu augšņu īpašības nepieciešama lopkopības vai arī zemkopības nozares, kas veicina organisko vielu akumulāciju augsnē, attīstība.

Augsnes reakcija ietekmē augsnes mikroorganismu darbību, kā arī nosaka barības vielu uzņemšanu. Augsnēs ar skābu augsnes vides reakciju veidojas viegli šķīstošie savienojumi un notiek to pastiprināta izskalošana no virskārtas dziļākos augsnes horizontos un gruntsūdeņos.

Skrundas pagastā skābās augsnes ($\text{pH} < 5,5$) aizņem $\sim 1/5$ no LIZ. Lai optimizētu augsnes reakciju, skābās augsnes nepieciešams kaļķot.

Nīkrāces pagastā skābo augšņu īpatsvars LIZ zemēs pēdējos gados novērojama skābo augšņu pieauguma tendence. Sevišķi aktuāla ar augsnes paskābināšanos saistīta problēma ir Rietumkursas augstienē, kur izkrīt piesārņojuma pārneses atnestie skābie nokrišņi. Lai optimizētu augsnes

reakciju, skābās augsnes nepieciešams kalpot. Diemžēl kalpošanas izmaksas pēdējos gados kļuvušas tik augstas, ka praktiski augšņu kalpošanas Nīkrāces pagastā netiek veikta.

Raņķu pagastā skābās augsnes ($\text{ph} < 5,5$) aizņem ļoti nelielu daļu no LIZ, tāpēc augsnes kalpošana nav tik aktuāla, kā vairākos citos rajona pagastos.

Meliorētās lauksaimniecības zemes aizņem galvenokārt līdzenumus. Meliorācijas rezultātā uzlabojās augsnes fizikālās īpašības un tas ir priekšnoteikums intensīvās zemkopības attīstībai. Tajā pašā laikā meliorācija veicina mēslošanas līdzekļu ātrāku nonākšanu gruntsūdeņos un atklātos ūdens baseinos. Sevišķi aktuāla minētā problēma ir Ventai pieguļošajās lauksaimniecības zemēs. Šajās teritorijās ieteicams nodarboties ar bioloģiski – dinamisko lauksaimniecību, kas nepiesārņo augsni un ūdeņus. Meliorēto zemju tuvumā nedrīkst ierīkot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu glabātuves un atkritumu izgāztuves.

Skrundas novada teritorija tiek iedalīta kā intensīvas zemkopības un lopkopības, mežsaimniecības un tūrisma attīstības zona, ko nosaka lielie meža un lauksaimniecības zemju masīvi, lauksaimniecībā izmantojamo augšņu augstā meliorācijas pakāpe un to relatīvi optimālas agroķīmiskās īpašības.

4.4. Klimats

Skrundas novads Latvijas agroklimatiskajā rajonēšanā ietilpst mitrajā Kurzemes rajonā: Rietumkursas augstiene mēreni siltajā apakšrajonā, bet Kursas zemieni mēreni vēsajā apakšrajonā.

Skrundas novada svarīgākie klimatiskie rādītāji

- laiks, kad vidējā temperatūra sasniedz 0°C , tiek uzskatīts par siltā perioda iestāšanos.. Siltā perioda garums rajonā ir 253 dienas, un tas beidzas 30. XI. Augu veģetācijas periods (vidējā temperatūra $>5^{\circ}\text{C}$) Skrundas novadā ilgst 191 dienu. Augu aktīvais augšanas periods (vidējā temperatūra $>10^{\circ}\text{C}$) 136 dienas. Pats karstākais periods (vidējā temperatūra $>15^{\circ}\text{C}$) ir 65 dienas (25. VI - 18. VIII) un tas atbilst siltummīlošu augu (tomātu, gurķu) aktīvas augšanas temperatūrai.
- pozitīvo gaisa temperatūru summa aktīvā veģetācijas periodā (vidējā gaisa temperatūra augstāka par 10°C) sasniedz 19°C . Daudzos apkārtnējos novados (Talsu, Tukuma, Ventspils, Saldus) šis rādītājs ir ievērojami zemāks – $17,5^{\circ}\text{C}$ - 18°C .
- vasaras dienas temperatūra ir salīdzinoši augsta - $20,5^{\circ}\text{C}$. Apkārtnējos novados $18,0^{\circ}$ - $19,5^{\circ}$.

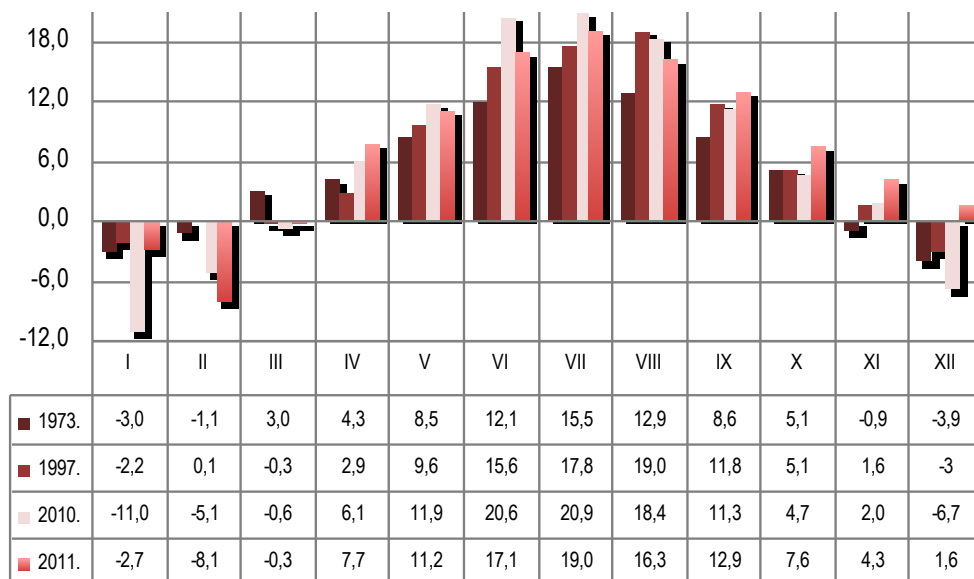
- pati augstākā novadā novērotā gaisa temperatūra ir 35,0°C, bet zemākā temperatūra -34,0°C.
- zemākās vidējās mēneša gaisa temperatūras ir janvāra un februāra mēnešos, bet augstākās – jūlija un augusta mēnešos (sk.2.attēlu). 2011. gadā Skrundas novadā vidējā zemākā gaisa temperatūra tika novērota februāra mēnesī - 8,1°C. Vidēji Latvijā šajā mēnesī reģistrēts -8,9°C, kas bija 4,1 grādu zem ilggadīgās normas. Vidējā augstākā gaisa temperatūra pārskata periodā reģistrēta jūlijā - +19,0 0C. Vidēji Latvijā bija +19,8 0C (3,1 grādu virs ilggadīgās normas) un tas bija otrais siltākais vasaras vidus mēnesis pēdējos 88 gados – vēl karstāks laiks reģistrēts tikai 2010. gada jūlijā – vidēji Latvijā +21,5 0C.
- bezsala perioda garums rajonā vidēji ir 144 dienas, kas ir par 10 - 12 dienām garāks par apkārtējiem novadiem. Bezsala perioda garums atsevišķos gados svārstās ļoti lielā amplitūdā: 93 dienām līdz 180 dienām. Visagrāk bezsala periods ir sācijas 13. IV, bet visvēlāk - tikai 13. VI.
- pastāvīgā sniega sega vidēji novērojama 80 dienas gadā, savukārt vidējais no vislielākajiem sniega segas biezumiem ir 20 cm.
- lielākais nokrišņu daudzums Skrundas novadā ir vasaras un rudens sākuma mēnešos, kad nokrišņu daudzums mēnesī sasniedz 75 – 82 mm (sk.3.attēlu). Ļoti mainīgs ir nokrišņu daudzums atsevišķos gados, sevišķi vasaras mēnešos. Gados ar intensīvu ciklonisko darbību vidējo nokrišņu daudzums mēnesī var vairāk nekā divas reizes pārsniegt ilggadīgos vidējos daudzumus. Dominējot anticiklonāriem apstākļiem novērojams deficīts mēnešu nokrišņu daudzumā.

Ilggadīgais vidējais mēneša nokrišņu daudzums Skrundas novadā atšķiras no vidējās nokrišņu daudzuma normas vidēji Latvijā. Lielākā atšķirība novembra un decembra mēnešos, kad vidējais nokrišņu daudzums Skrundas novadā ir par aptuveni 30% lielāks nekā vidēji Latvijā, un jūlija mēnesī, kad nokrišņu daudzums Skrundas novadā ir gandrīz par 30% mazāks kā vidēji Latvijā. Citos mēnešos atšķirība vidējā nokrišņu daudzumā ir 10-15%.

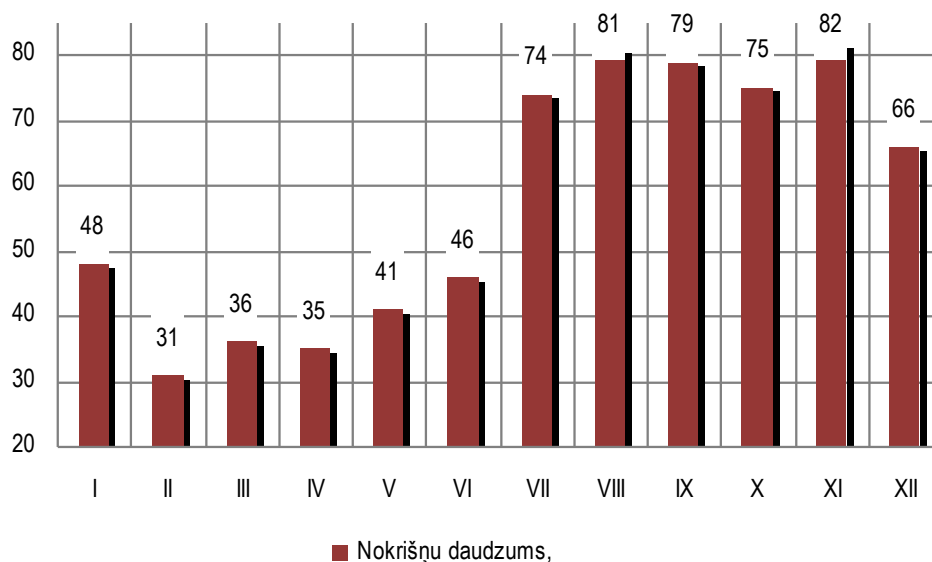
Skrundas novadā nokrišņu summa gandrīz divas reizes pārsniedz evaporāciju (iztvaikošanu), kas ir viens no faktoriem gleja un glejotu augšņu veidošanai.

Pēc ilggadīgiem datiem Skrundas novadā saules spīdēšanas ilgums attiecībā pret vidējo rādītāju Latvijā atšķiras vidēji par 5-10%. Vissaulainākie ir vasaras vidus mēneši, vismazāk saulaini ir rudens beigu un ziemas mēneši. (sk.4.attēlu) Gada gaitā jūlijs un augusts ir ne vien saulainākie, bet arī nokrišņiem bagātākie mēneši, kad dienas laikā var nolīst arī visa mēneša norma. Kurzemes reģionā gan nokrišņu vidēji ir mazāk nekā Vidzemes reģionā.

2011. gadā Skrundas novadā vidējais mēneša relatīvais gaisa mitrums visos mēnešos bija tuvu normai. Vissausākais gaiss visā Latvijas teritorijā novērojams maijā – vidēji Latvijā 71,0%, Skrundas novadā 2011. gada maijā – 65,7%. Vislielākais gaisa mitrums Latvijā novērojams decembrī – vidējais rādītājs Latvijā 88,0%, Skrundas novadā 2011. gada decembrī – 90,7% (sk.5.attēlu).

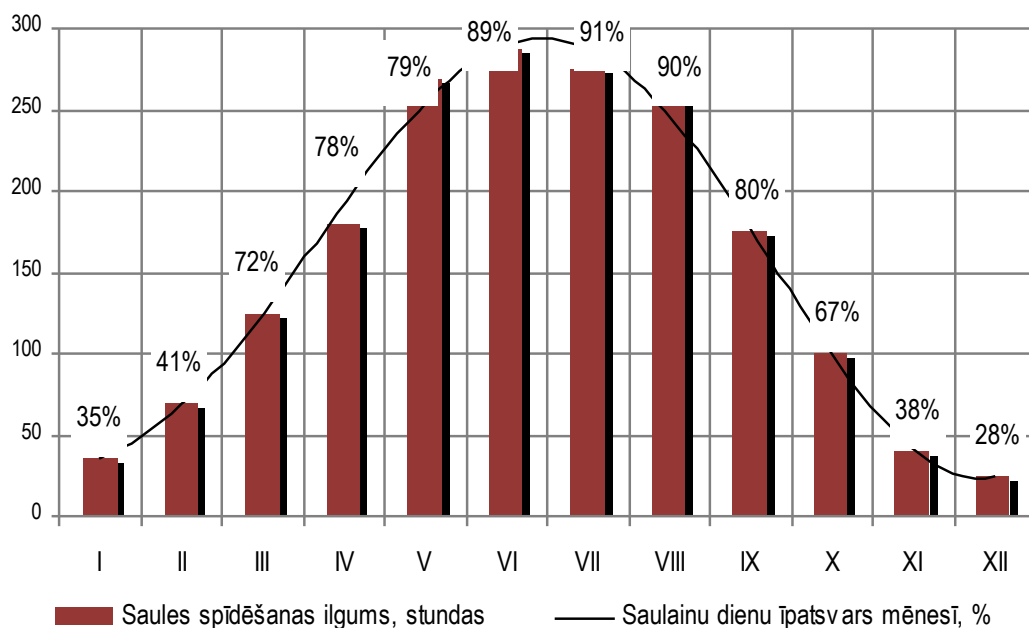

1. attēls. Vidējā mēneša gaisa temperatūra Skrundas novadā¹

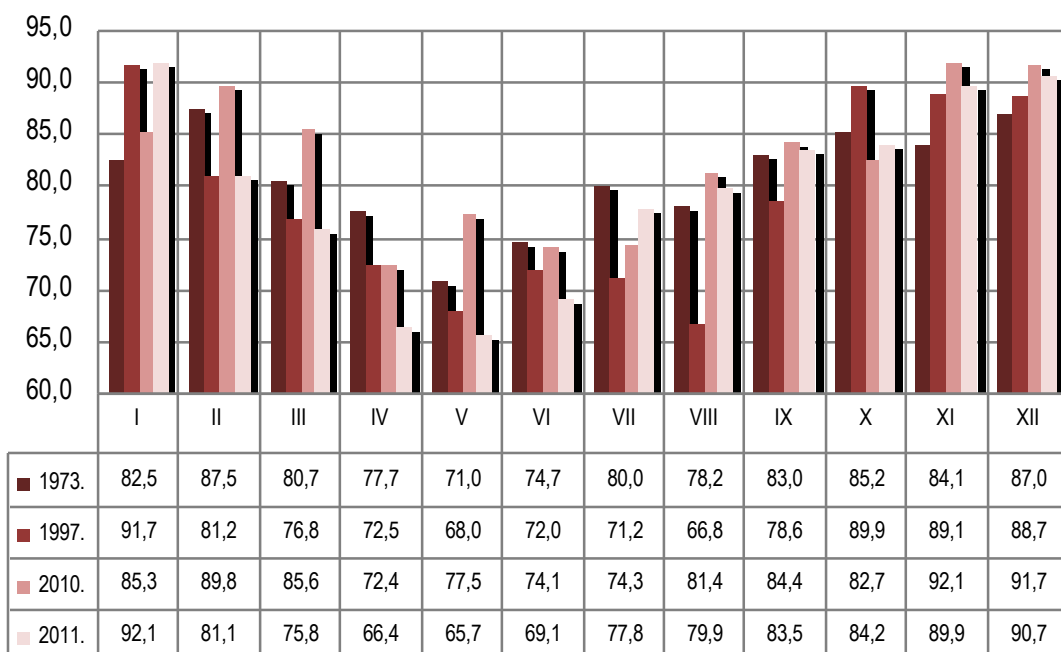

2. attēls. Ilggadīgais vidējais mēneša nokrišņu daudzums (mm) Skrundas novadā¹

¹ Ikgadējie meteoroloģiskie dati no tuvākās meteoroloģiskās stacijas Saldū; www.tutiempo.net;

3. attēls. Saules spīdēšanas ilgums un saulaino dienu īpatsvars mēnesī Skrudas novadā (ilggadīgie dati) ¹

4. attēls. Vidējais mēneša relatīvais gaisa mitrums Skrudas novadā

¹ Ikgadējie meteoroloģiskie dati no tuvākās meteoroloģiskās stacijas Saldū; www.tutiempo.net;

Priekšnoteikumi teritorijas attīstībai

- Lielais nokrišņu daudzums, kā arī to nevienmērīgais sadalījums kā gada griezumā, tā arī pa gadiem, ir viens no priekšnosacījumiem, ka lielākajā novada daļā stabilas ražas var iegūt tikai meliorētos tīrumos un pļavās.
- Novadā ir labvēlīgi apstākļi augļkopības un dārzkopības attīstībai.
- Klimatiskie apstākļi lielā mērā nosaka tūrisma un rekreācijas aktivitāšu sezonālo raksturu.

Vēja energoresursi

Galvenie atjaunojamie energoresursi Latvijā ir hidroresursi un biomasas (lauksaimniecības kultūras (rapsis, graudaugi, cukurbietes) un koksne), mazākā mērā – vēja enerģija, biogāze un salmi. Šo resursu potenciāls nav pilnībā izmantots.

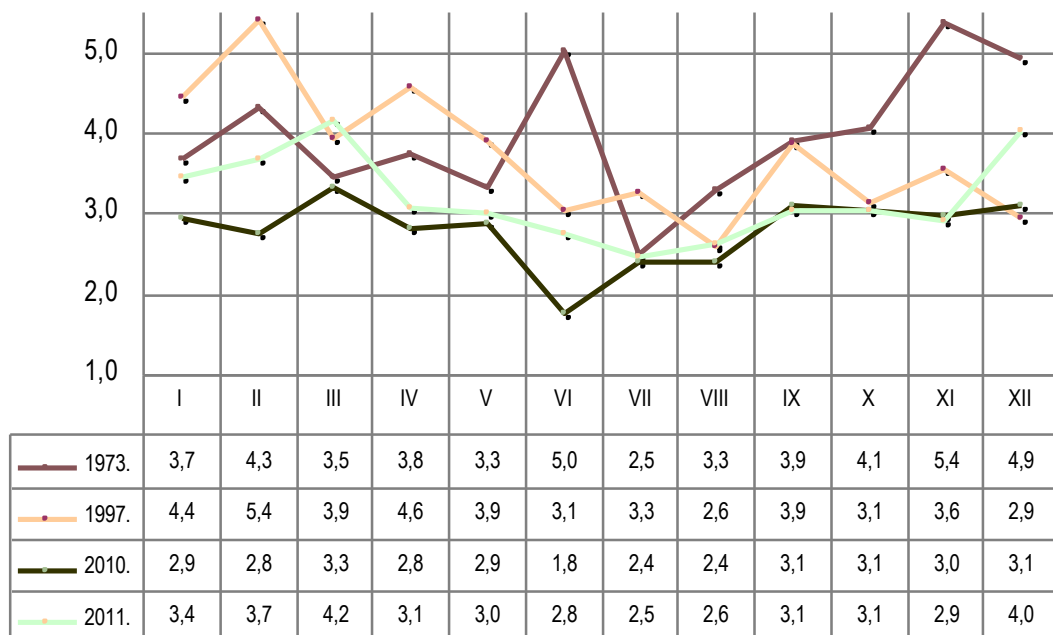
Tuvākajos gados Latvijai ir jānodrošina atjaunojamo energoresursu īpatsvara pieaugums saražotās elektroenerģijas īpatsvara kopējā elektroenerģijas patēriņa bilancē. Kā viens no prioritārās attīstības virzieniem šī mērķa sasniegšanai tiek minēta vēja enerģijas izmantošana.

Latvijā vēja enerģijas potenciāls vislielākais ir Baltijas jūras piekrastes teritorijās. Latvijas teritorijas iekšienē labvēlīgi vēja enerģijai ir tikai tie rajoni, kur vējš veidojas reljefa paaugstinājuma rezultātā. Pēc Latvijas vēja enerģētikas asociācijas veiktajiem pētījumiem, secināts, ka vislabvēlīgākie rajoni vēja parku celtniecībai ir Kurzemes piekraste un Kurzemes augstienes dominējošie augstumi ar pacēlumu no 80 m un vairāk.

2011. gadā Skrundas novadā lielākās vēja brāzmas reģistrētas marta mēnesī – 4,2 m/s, kas bija tikai nedaudz lielāks par ilggadīgiem vidējiem marta rādītājiem. Jūtami zemākas par normu bija vēja brāzmas novembrī (sk.6.attēlu).

Vēja režīmus Skrundas novada teritorijā nosaka galvenokārt reljefa nelīdzenums. Skrundas novadā vēja enerģijas ražošanas lielākais potenciāls ir Rietumkursas augstienes teritorijā (Rudbāržu un Nīkrāces pagastos), kur vidējais vēja ātrums gadā pārsniedz 5 m/sec.

Vēju parku celtniecība atzīta par derīgām arī teritorijās, kur vidējais vēja ātrums gadā ir >4 m/sec. Šajā zonā ietilpst lielākā daļa no Skrundas novada rietumdaļas pagastu teritorijas (Rudbāržu un Nīkrāces pagastiem).

6. attēls. Vidējais mēneša vēja ātrums (m/s) Skrudas novadā¹

Tika veikts pētījums, lai noskaidrotu dabas aizsardzības un vēja enerģētikas potenciāli augstākā konflikta riska zonas, kurās vēja elektrostaciju un to parku izvietošana nav pieļaujama. Ap šīm dabas teritorijām tika izdalītas buferjoslas (2 km zonā ap Natura 2000 un putniem nozīmīgajām vietām un migrējošo ūdensputnu pulcēšanās vietām; 100 m - 1 km joslās ap neaizsargātām teritorijām ar augstu nozīmi ligzdojošajiem vai migrējošajiem putniem – purviem, mitrājiem, mazpārveidotām pļavām u.c.), kurās katram vēja elektrostaciju plānam ieteicams veikt rūpīgu izvērtējumu attiecībā uz to iespējamo ietekmi uz ĪADT, īpaši aizsargājamajiem biotopiem un īpaši aizsargājamo dzīvnieku populācijām⁵.

Konfliktu zonas ornitoloģijas kritērijiem atrodas galvenokārt Skrudas novada rietumu daļā. Vienlaikus, plānojot vēja elektrostaciju izvietošana, jāņem vērā ietekme uz ainavu (skat. 4.6. nodaļu).

⁵ Pēc projekta "Vēja enerģētisko iekārtu attīstības zonu identifikācija un ietekmi samazinošo paskumu izstrāde" materiāliem, Vides projekti, 2006.g.

⁵ Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs.

4.5. Ūdeņi⁶**Pazemes ūdeņi**

Skrundas pilsētā un pagastā ūdens apgādē izmantojami ir augšdevona Arukilas – Amatas un Famenas ūdens kompleksi. Teritorijas D daļā tiek izmantoti apakškarbona ūdens horizonti. Mazie ciemi un zemnieki izmanto arī kvartāra gruntsūdeņu horizonta ūdeni, ko iegūst galvenokārt no raktajām akām. Ūdens kvalitāte raktajās akās bieži neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām. Tas ir atkarīgs gan no to izvietojuma attiecībā pret viensētas lokālajiem piesārņojuma avotiem – kūti, tualeti, dzīvojamā ēkas notekūdeņu izplūdi u.c., kā arī no tās sanitāri – higiēniskā stāvokļa. Taču kvartāra horizonts nav piemērots liela un vidēja mēroga ūdensapgādei, jo ūdens daudzums tajā ir ierobežots un ir problēmas ar kvalitāti. Tādēļ arī mazās apdzīvotās vietās un zemnieku saimniecībās bieži dzeramā ūdens apgādē izmanto devona horizontu.

Nīkrāces pagastā ūdensapgādē tiek izmantoti Vidusdevona un augšdevona Arukilas – Amatas ūdens kompleksa ūdens horizonti.

Nīkrāces pagasta lielākajā daļā pazemes ūdeņi ir vāji aizsargāti, D daļā (pie Briņķu ezera) relatīvi neaizsargāti. Nīkrāces centrs Dzelda un Lēnas relatīvi aizsargātas. Dabas liegums ir vāji aizsargāts.

Raņķu pagasta teritorijā ūdens apgādē izmantojams ir augšdevona Famenas ūdens komplekss. Pagasta teritorijas lielākajā daļā pazemes ūdeņi ir aizsargāti, tikai Ventas piekrastē – vāji aizsargāti.

Pazemes ūdeņu kvalitāte ir atšķirīga kvartāra un devona horizontos. Ūdens kvalitāte kvartāra horizontā parasti ir sliktāka vairāku dabisko apstākļu - virszemes ūdens noteces, purva ūdens ietekmes, antropogēno faktoru ietekmes rezultātā. Galvenais piesārņojums ir saistīts ar punktveida piesārņojuma avotiem – atkritumu izgāztuves, rūpniecības un lauksaimniecības uzņēmumu, naftas produktu noliktavas u.c. Skrundas Z daļā piesārņojuma avots ir arī bijušie militārie objekti. Skrundas pilsētas un lauku teritorijas pazemes ūdeņi lielākoties ir vāji aizsargāti (centrālā daļa, Ventas ieplaka), atsevišķās vietās – vidēji aizsargāti, bet tikai teritorijas D daļā – relatīvi aizsargāti un aizsargāti.

⁶ Skrundas novada teritorija ietilpst Ventas upju baseina apgabalā. Vides pārskata izstrādes laikā notiek Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2010. – 2015. gadam ieviešana. Plānā ietverta detalizēta informācija par virszemes un pazemes ūdensobjektiem.

Virszemes ūdeņi

Skrundas novada teritorijas iekšējie ūdeņi pieder pie Ventas upes baseina. Ventas upes hidrogrāfiskās un hidroloģiskās iezīmes ir atšķirīgas dažādos posmos. Upes kritums posmā augšpus Skrundas ir ~0,3 m/km, lejpus Skrundas ~ 0,1 m/km. Upes ielejas nogāzes parasti apaugušas ar krūmiem vai mežu platībām. Palieņu platums lielākajā upes daļā ir 100 – 200m. Upes platums augštecē ir 40 –60m. Upes dziļums mainās no dažiem desmitiem centimetru krāču posmos līdz 2 – 3 m iedzelmēs. Līmeņa svārstības Ventā ir biežas un izteiktas. Pavasara palu laikā ūdens līmenis ceļas vidēji par 4,5 – 5,5 m. Maksimālās ūdens līmeņa celšanās pie Skrundas ir 6,2 m.

Nīkrāces pagasta teritorijas upes pieder Ventas baseinam. Apakšbaseins atrodas Kursas zemienes Pieventas līdzenumā un Rietumkursas augstienes Bandavas paugurainē⁷.

Raņķu pagastā lielākā upe ir Ēnava (Ventas kreisā krasta pieteka) un tās pietekas.

Skrundas novada upju morfometriskie rādītāji atspoguļoti 1.tabulā.

1. tabula Upju morfometriskie parametri Skrundas novadā⁸.

Upe	Ietek	Garums, km	Baseina platība, km ²
Ciecere	Venta	27	112,1
Ponakste	Venta	27	55,7
Robalte	Ponakste	8	15,8
Mazupe	Venta	14	38,1
Porupe	Mazupe	6	10,0
Garūdene	Venta	13	62,8
Klūga	Venta	11	15,3
Gaidupe	Klūga	5	12,7

⁷ pēc nepublicēta nozares pārskats rajona plānojuma izstrādāšanai. Virszemes ūdeņi.

⁸ pēc Dabas aizsardzības pārvaldes datiem, 2012.g.

Sumata	Venta	11	24,8
Bērzene	Venta	12	32,1
Šķērvelis	Venta	15	104
Lētiža	Venta	32	127
Ēnava	Venta	19	

Ventas ieleja tiek vērtēta, kā vērtīga teritorija floras un faunas aizsardzībai vairāku pagastu teritorijās. Ēnavas upe – lašveidīgo zivju ūdeņi, bet Garūdene – karpveidīgo zivju ūdeņi.

Priekšnoteikumi teritorijas attīstībai:

- Upes (Venta, Lētiža u.c.), kā arī ezeri un dīķi ir ainavas un dabas daudzveidības elementi, kā arī būtisks faktors tūrisma un rekreācijas attīstībai un vietējo iedzīvotāju dzīvesveida saglabāšanai.
- Novadā vēsturiski izveidojušās daudzas ūdenskrātuves, kas veido novadam raksturīgo kultūrainavu un kalpo par pamatu zivsaimniecības attīstībai.
- Novadā ir lašupes un foreļupes, un to vides saglabāšana ir viena no rajona vides aizsardzības prioritātēm.

4.6. Ainavas

Skrundas pilsētas un pagasta teritorija atrodas Ventaszemes ainavzemē un iesniedzas 7 ainavu telpās, kas ietilpst 2 ainavapvidos – Augšventas egļu mežāru apvidus un Vidusventas (Kuldīgas) priežu mežāru apvidus.

Nīkrāces pagasta teritorija atrodas Rietumkursas ainavzemes divos ainavapvidos – Rietumkursas un Ventaszemes apvidos⁹. Rietumkursas ainavzeme aptver Rietumkursas augstieni. Ainavsegas daudzveidību te nosaka reljefa saposmums. Rietumkursas augstienē dominē pauguraiņu, āraiņu un ezeraiņu ainavu telpas. Ventaszemes ainavzeme aptver Ventas ieleju un tai pieguļošās ainavas. Ainavzemes centrālo asi veido Ventas ieleja ar pļavām, mežu masīviem un tīrumiem. Pieguļošajā teritorijā dominē mežaines un āraines.

⁹ pēc pārskata "Ainavu aizsardzība. Nozares pārskats rajona plānojuma izstrādāšanai". VARAM, 2000.g.

Lielākā daļa pagasta atrodas saposmotās Embūtes pauguraines mozaīkveida ainavu, Nīkrāces viļņotā līdzenumā mežāru ainavu, Jaunmuižas āraines ainavu, Pampāļu mežaines ainavu un Vidusventas mežāru ainavu telpās.

Raņķu pagasts atrodas Ventaszemes ainavzemē un Vidusventas (Kuldīgas) priežu mežāru apvidū. Teritorija iedalāma 4 ainavu telpās¹⁰:

- Pieventas līdzenuma āraines ainavu telpa;
- Vidusventas āraines ainavu telpa;
- Skrundas dīķu ainavu telpa;
- Skrundas mežaines ainavu telpa.

Ļoti neliela pagasta teritorijas daļa (ZR) iesniedzas Rietumkursas ainavzemes Pieventas nogāzes apvidū (Laidu – Sermītes āru nolaidas ainavu telpas ZA un Kundu pauguraines mozaīkainavu telpas A).

Rudbāržu pagasta teritorija atrodas Rietumkursas ainavzemes Rietumkursas Pieventas nogāzes ainavapvidū (pagasta R daļa) un Ventaszemes ainavzemes Vidusventas (Kuldīgas) priežu mežāru ainavapvidū (pagasta A daļa).

Vizuāli augstvērtīgākas atklātās plašās ainavas un mozaīkainavas raksturīgas pagasta Z daļai (Sieksātes apkārtnē) Laidu – Sermītes nolaides ainavu telpā (Rietumkursas Pieventas nogāzes ainavapvidus). Šajā ainavapvidū pagasta teritorijā atrodas arī Bandavas pauguraines mežāru ainavu telpa (atrodas pagasta vidusdaļā, aizņem vislielāko platību) un saposmotās Embūtes pauguraines mozaīkveida ainavu telpa (pagasta D daļa).

Vidusventas (Kuldīgas) priežu mežāru apvidū pagasta A daļā ir Skrundas mežaines ainavu telpa un ZA nelielu teritoriju aizņem Pieventas līdzenuma āraines ainavu telpa.

4.7. Dabas mantojums

Skrundas novadam raksturīga liela dabas daudzveidība. Priekšnoteikums dabas daudzveidībai ir lielās ar mežu klātās platības. Novadā ir daudz dīķsaimniecību, kurās izveidojušās dzīvotnes ūdensputniem.

¹⁰ pēc pārskata "Ainavu aizsardzība. Nozares pārskats rajona plānojuma izstrādāšanai", VARAM. 2000.g.

Skrundas novadā pilnībā vai daļēji atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Eiropas nozīmes (NATURA 2000) teritorijas (sk. 2. tabulu).

2. tabula Starptautiskas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Skrundas novadā¹¹.

Aizsardzības kategorija	Administratīvais iedalījums	Platība	Dibināšanas gads	Dabas vērtības
Ventas un Šķerveļa ieleja				
Dabas liegums Natura 2000 teritorija	Skrundas novada Nīkrāces pagasts Skrundas pagasts; Saldus novada Pampāļu pagasts.	1381 ha	1957	Teritorija veidota, lai aizsargātu izcilu Ventas ielejas un tās pietekas Šķerveļa posmu. Konstatēta liela ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopu daudzveidība, no kuriem nozīmīgākie: smilšakmens atsegumi, nogāžu un gravu meži, upes straujteses u.c.
Skrundas zivju dīķi				
Dabas liegums, Natura 2000 teritorija	Skrundas novada Skrundas pagasts	496 ha	2004	Putniem nozīmīgā vieta. Nozīmīga ūdensputnu barošanās un atpūtas vieta pavasara un rudens migrāciju laikā, īpaši ziemeļu gulbjiem un bridējputniem. Ligzdo vismaz divi ziemeļu gulbju pāri, labākā zināmā spalvu maiņas vieta šai sugai Latvijā. Nozīmīga vieta jūras ērgļiem - ligzdo pie dīķiem un regulāri tajos barojas.

Visām Eiropas nozīmes (NATURA 2000) teritorijām ir Latvijas valsts aizsardzības statuss, tostarp valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju statuss ir šādām teritorijām:

- Dabas liegumi:
- Ventas un Šķerveļa ieleja;

¹¹ pēc Dabas aizsardzības pārvaldes datiem, 2012.g.

–Skrundas zivju dīķi

- Skrundas novadā ir šādi valsts nozīmes īpaši aizsargājamie dabas pieminekļi (skat. 3. tabulu):

–8 aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas objekti;

–1 aizsargājamais dendroloģiskais stādījums.

3. tabula Valsts nozīmes īpaši aizsargājamie dabas pieminekļi Skrundas novadā.

Nosaukums	Administratīvā teritorija	Platība	Īss raksturojums
Aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi¹²			
Lēpenieku (Ketleru) atsegums	Skrundas novada Skrundas pagasts	1,0 ha	Ketleru atsegums ir augšdevona Famenas stāva Ketleru svītas stratotips. Kraujas apakšējā daļā atsedzas slīpslāņoti smilšakmeņi ar konglomerātu starpkārtām, kas satur daudz fosilo zivju atlieku (galvenokārt zvīņu). Atseguma augšdaļu veido dolomītmerģeļi, aleirolīti un māli
Gobdziņu klintis	Skrundas novada Skrundas pagasts	1,0 ha	Krauju veido gaiši apakškarbona Šķerveļa svītas smilšakmeņi un masīvi dolomīti. Klintīs ir arī ala – Gobdziņu ala. (otra garākā ala Kurzemē – 26 m, no alas izplūst avots) Atsegums ir 20 m augsts un 400 m garš.
Ātraiskalns	Skrundas novada Nīkrāces pagasts	1,0 ha	Apakškarbona Šķerveļa svītas stratotipa atsegums. Atsegums vairāku simtu metru garumā izveidojies uz dolomīta un smilšakmens slāņa robežas.
Šķerveļa lejtecē dolomīta atsegums	Skrundas novada Nīkrāces pagasts	0,2 ha	Dolomīta atsegumu veido augšdevona Famenas stāva Šķerveļa svītas Nīkrāces rindas stratotips. Atseguma augstums ~ 6 m. Atsedzas zaļganpelēki, kavernozi smilšakmens veida un kvarcītveida dolomīti ar šūnainu tekstūru. Tajos ir sīkgraudaina dolomītsmilšakmens starpkārtas ar primitīvu aļģu pazīmēm un

¹² pēc „Ventas un Šķerveļa ielejas” dabas lieguma dabas aizsardzības plāna, 2002.g.

VIDES PĀRSKATS

32

			dzeltenpelēku, stipri pārkramotu dolomītu starpkārtas ar onkolītiem un stromatolītiem.
Šķerveļa akmens	Skrundas novada Nīkrāces pagasts		Aizsargājams ģeoloģisks objekts kopš 1957.gada. Akmens maksimālais augstums lejaspusē 2,9 m, garums 5,1 m, platums 4,6 m, apkārtmērs 15,5 m, virszemes tilpums 18 m³. A
Sudmalkalnu (Nīkrāces) akmens	Skrundas novada Nīkrāces pagasts		Virszemes tilpums - 20 m³, 1,7 m augsts, 7,5 m garš, 5 m plats, apkārtmērs 21 m. Stipri sadēdējuša tumša biotīta kvarcīta akmens ar slānekļu starpkārtām. Atrodas upes ielejā - erozijas reljefa formā.
Zoslēnu atsegumi	Skrundas novada Nīkrāces pagasts	1,0 ha	Vidusjuras Kelovejas stāva smilšu atsegumi Dzeldas 3 upes līkumos, kur tā piekļaujas krastam. Augstākais atsegums pazīstams kā Zoslēnu rags (14 m). Atsegumos smiltis ir slīpslāņotas, baltas, retāk dzeltenīgas vai pelēcīgas, tām raksturīga pret dēdēšanu izturīga minerālu asociācija – dominē kvarcs, daudz rūdu minerāli, cirkona, turmalīna u.c. Smiltis ir nelielas brūnogļu lēcas un māla oļi, līdz 10 cm biezas ogļaina māla un aleirolīta starpkārtas, retumis arī sulfīdu konkrēcijas. Slīpslāņojums liecina, ka smilšu veidošanās laikā straumes plūdušas no ZZR.
Lēģernieku atsegums	Skrundas novada Nīkrāces pagasts	0,25 ha	Augstā kraujā atsegti apakškarbona Lētižas svītas zaļgani un dzeltenīgi pelēki, smalkgraudaini nogulumi, vietām māla atsegumi
Aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi			
"Rudbāržu mežaparks	Skrundas novada Rudbāržu pagasts		

Skrundas novads ir bagāts ar aizsargājamām un retām augu un dzīvnieku sugām.

Skrundas novadā atbilstoši LR likumiem "Sugu un biotopu likums", "Meža likums" un tiem pakārtotiem normatīviem aktiem ir izveidoti mikroliegumi¹³. Par mikroliegumu veidošanu ir atbildīgas šādas institūcijas:

- Dabas aizsardzības pārvalde nosaka mikroliegumus nemeža zemēs, kā arī dabas rezervātos un nacionālajos parkos;
- Valsts meža dienests nosaka mikroliegumus meža zemēs ārpus dabas rezervātiem un nacionālajiem parkiem;
- Zemkopības ministrija nosaka mikroliegumus īpaši aizsargājamo zivju sugu nārsta vietās.

Skrundas novadā plānojuma un vides pārskata izstrādes laikā ir noteikti 28 mikroliegumi, t.sk. 20 – aizsargājamām putnu sugām, 7 – meža biotopiem, 1 – aizsargājamām augu sugām¹⁴.

Priekšnoteikumi teritorijas attīstībai:

- Skrundas novads ir bagāts ar bioloģiski un ainaviski daudzveidīgām teritorijām.
- Daļai no vērtīgajām dabas teritorijām ir ES vai Latvijas valsts aizsardzības statuss; daļai no tām izstrādāti dabas aizsardzības plāni, bet to konsekventu īstenošanu kavē apsaimniekošanas organizāciju trūkums.
- Novadā ir daudz ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko pieminekļu, kuru saglabāšanai ir prioritāte pret derīgo izrakteņu ieguvu.
- Bioloģiski un ainaviski daudzveidīgās teritorijas ir priekšnoteikums ekotūrisma attīstībai, kā arī līdzekļu piesaistīšanai no valsts, Eiropas Savienības un dažādiem starptautiskiem fondiem.

¹³ Teritorijas, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamās sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina

¹⁴ Pēc DAP sniegtās informācijas.

4.8. Inženiertehniskā infrastruktūra

Ūdenssaimniecība

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Skrundas novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”. Novadā darbojas 7 centralizētās ūdensapgādes sistēmas:

- Skrundas pilsētā;
- Ciecerē, Jaunmuižā un Kušaiņos (Skrundas pagasts);
- Rudbāržos (Rudbāržu pagasts);
- Dzeldā (Nīkrāces pagasts);
- Raņķos (Raņķu pagasts).

Kopējais ūdensapgādes tīklu garums ir 22.118 km. Novadā ir 13 artēziskie urbumi, no kuriem izmanto 12, darbojas 4 ūdenstorni no kopā 8 esošajiem.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus izmanto vidēji vairāk nekā 80% iedzīvotāji ciemos, taču Skrundas pilsētā pakalpojumu saņēmēju īpatsvars ir tikai 32%. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus saņem arī 23 novada iestādes un 34 uzņēmumi.

Centralizēta ūdens apgāde nodrošināta Skrundas pilsētā, kā arī trīs Skrundas pagasta apdzīvotajās vietās – Jaunāmuižā, Ciecerē un Kušaiņos.

Ar centralizētu ūdensapgādi Skrundas pilsētā nodrošināti 32% no iedzīvotājiem, Ciecerē – 83%, Jaunmuižā – 83.9%, un Kušaiņos - 95.24%.

Ūdensapgādē Skrundas pilsētā un pagastā tiek izmantoti artēziskie ūdeņi, kas ir maz piesārņoti.

1999.gadā Skrundas pilsētā tika nodota ekspluatācijā dzeramā ūdens atdzelžošanas stacija (jauda $3 \times 12 \text{ m}^3/\text{st.}$), kura nodrošina vietējos iedzīvotājus ar tīru ūdeni, kas atbilst visām dzeramajam ūdenim izvirzītajām prasībām. Ūdens attīrīšanas stacija darbojas arī Jaunmuižā (jauda $1 \times 6 \text{ m}^3/\text{st.}$). ERAF projektu ietvaros plānots izbūvēt ŪAS Ciecerē un Kušaiņos.

Nīkrāces pagastā ar centralizētu ūdensapgādi nodrošināti pagasta Dzeldas ciema iedzīvotāji. Ciemā darbojas ūdens atdzelžošanas iekārtas, kuras izbūvētas 2009.gadā. Centralizētā ūdens apgādes sistēma daļēji ir atjaunota, pārējā daļa ir apmierinošā stāvoklī.

Centralizētā ūdensapgāde ir Raņķu pagasta centrā, kuras pakalpojumus izmanto 80.8% pagasta iedzīvotāju.

Raņķu ciemā darbojas ūdens attīrīšanas stacija (jauda $1 \times 7 \text{ m}^3/\text{st.}$). Ūdensapgādei izmanto dziļurbumus:

Ūdensvadu tīkls darbojas jau no 70-iem gadiem. Ūdensapgādes sistēma ir nolietojusies, ir nepieciešama tās rekonstrukcija.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Rudbāržos izmanto 86% ciema iedzīvotāji. Ūdens attīrīšanu nodrošina ŪAS, kuras jauda ir $10 \text{ m}^3/\text{st.}$

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”.

Skrundas novadā pastāv 7 centralizētās kanalizācijas sistēmas:

- Skrundas pilsētā;
- Ciecerē, Jaunmuižā un Kušaiņos (Skrundas pagasts);
- Rudbāržos (Rudbāržu pagasts);
- Dzeldā (Nīkrāces pagasts);
- Raņķos (Raņķu pagasts).

Ūdensvadu Kopējais kanalizācijas tīklu garums, ieskaitot lietus kanalizācijas tīklus, ir 21.98 km, izmantojamo KSS skaits ir 9. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto vidēji vairāk nekā 70% iedzīvotāji ciemos, taču Skrundas pilsētā pakalpojumu saņēmēju īpatsvars ir tikai 28%. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus saņem arī 23 novada iestādes un 36 uzņēmumi.

2000.gadā nodotas ekspluatācijā jaunās Skrundas pilsētas kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras tika izbūvētas projekta “800+” ietvaros. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas projektētā jauda ir $380 \text{ m}^3/\text{d.}$ Tās ir bioloģiskās attīrīšanas ietaises, pielietojot pārtrauktās aerācijas iekārtas.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbojas arī Skrundas pagasta apdzīvotājās vietās – Jaunmuižā ($50 \text{ m}^3/\text{dnn.}$), Ciecerē ($50 \text{ m}^3/\text{dnn.}$) un Kušaiņos ($50 \text{ m}^3/\text{dnn.}$).

Pārējā teritorijā no individuālā dzīvojamā sektora ir organizēta saimnieciski fekālo notekūdeņu izvešana.

Ar centralizētās kanalizācijas pakalpojumiem Skrundas pilsētā nodrošināti 28% no iedzīvotājiem, Ciecerē – 82.73%, Jaunmuižā – 71.2%, un Kušaiņos – 96.19%.

Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir Dzeldas ciemā (380 m³/dnn.). Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Dzeldā rekonstruētas 2003.gadā.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 93.2% Dzeldas ciema iedzīvotāji.

Pagastā darbojas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas BIO-100. Šīs iekārtas ir ekonomiski neefektīvas, jo atrodas tālu no centra dzīvojamām mājām, kas palielina ekspluatācijas izmaksas.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 73.9% Raņķu ciema iedzīvotāji.

Rudbāržos darbojas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuru jauda ir 400 m³/dnn. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 86% Rudbāržu ciema iedzīvotāji.

Skrundas novadā tiek īstenoti ūdenssaimniecības projekti, arī mazos ciemos.

Skrundas novadā realizēta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās, Skrunda” 1.kārta. Projekta ietvaros veikti šādi ūdenssaimniecības sistēmas uzlabojumi:

Pašlaik uzsākta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās, Skrunda” 2.kārtas realizācija.

4. tabula Ūdenssaimniecības projekti Skrundas novada ciemos

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritorija	Plānotās izmaksas bez PVN, LVL	ERAF līdzfinansējuma īpatsvars, %
1.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Skrundas novada Cieceres ciemā	Cieceres ciems	150526.60	85%
2.	Skrundas novada Rudbāržu pagasta Rudbāržu ciema ūdenssaimniecības attīstība	Rudbāržu ciems	334982.13	85%
3.	Skrundas novada Raņķu pagasta Raņķu ciema ūdenssaimniecības attīstība	Raņķu ciems	210630.75	85%
4.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Skrundas novada Jaunmuižas ciemā	Jaunmuižas ciems	323639.60	85%
5.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Skrundas novada Kušaiņu ciemā	Kušaiņu ciems	240777.80	85%
6.	Skrundas novada Nīkrāces	Dzeldas ciems	196810.88	85%

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritorija	Plānotās izmaksas bez PVN, LVL	ERAF līdzfinansējuma īpatsvars, %
	pagasta Dzeldas ciema ūdenssaimniecības attīstība			

Ūdenssaimniecības projektu ietvaros paredzētās aktivitātes ir vērstas uz dabas un energoresursu racionālu izmantošanu un vides piesārņojuma samazināšanu, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi un novēršot draudus iedzīvotāju veselībai.

Atkritumu saimniecība

Atkritumu apsaimniekošanu novadā nodrošina SIA „Eko Kurzeme”, atkritumi tiek izvesti uz SA poligonu „Kīvītes” Grobiņas novadā.

Skrundas sadzīves atkritumu izgāztuve (platība 2ha) tika slēgta 2001. gadā, rekultivēta 2010.gadā. Vēl novadā atrodas 4 slēgtas un nerekultivētas izgāztuves: 2 Raņķu pagastā – sadzīves atkritumu izgāztuve „Stūrīši” (slēgta 2002.gadā, platība 0,3ha) un „Ulmaņa priedītes” (slēgta 1998.gadā, platība 15.0ha, rekultivējamā platība 6.0ha), Nīkrāces pagastā – „Vītoliņi” (slēgta 2003.gadā, platība 0,7 ha) Rudbāržu pagastā – sadzīves atkritumu izgāztuve „Sniedzes” (slēgta 2003.gadā, platība 1ha).

4.9. Riska teritorijas un objekti

Skrundas novadā ir apzinātas iespējamās ārkārtējās situācijas un to varbūtējās sekas. Ārkārtējo situāciju cēloņi iedalīti šādās kategorijās:

- Ķīmiskais saindējums,
- Radioaktīvais saindējums,
- Dabas katastrofas,
- Infekcijas un epidēmijas,
- Ugunsgrēki,
- Sprādzieni un eksplozijas,
- Ēku un būvju sagrūšana,
- Transporta avārijas,
- Avārijas enerģētikas un komunālās saimniecības objektos.

Paaugstinātas bīstamības objekti un teritorijas Skrundas novadā dalāmi vairākās kategorijās.

Kīmiski bīstamie objekti

Nozīmīgākais kīmiski bīstamais objekts novada teritorijā ir maģistrālais gāzes vads. Posma garums ir 37,6 km, darba spiediens var sasniegt 55 atm.

Sprādzienbīstamie objekti

Skrundas novadā nozīmīgākais sprādzienbīstamais objekts ir maģistrālais gāzes vads (skat iepriekš), lokāli – DUS.

Ugunsbīstamie objekti un teritorijas.

Pie ugunsbīstamajām teritorijām pieder kūdras purvi, pļavas uz kūdras slāņiem un mežu masīvi, kā arī naftas un gāzes vadi. Nozīmīgākais ugunsbīstamais objekts Skrundas novadā ir maģistrālais gāzes vads.

HES aizsprosti

Skrundas novadā ir šādas mazās hidroelektrostacijas:

- Dzeldas HES uz Dzeldas upes (Nīkrāces pagasts).
- Rukaišu HES uz Šķerveļa upes (Nīkrāces pagasts).
- Rudbāržu HES uz Kojas upes (Rudbāržu pagasts).
- Sudmalnieku HES uz Ēnavas upes (Raņķu pagasts).

Galvenās transporta maģistrāles

Starp potenciāli bīstamākajām transporta maģistrālēm izdalīti:

- Valsts galvenais autoceļš A-9 ar lielāko transporta kustības intensitāti un bīstamo kravu pārvadājumiem.
- Dzelzceļš Rīga – Liepāja.

Masu pulcēšanās vietas

Skrundas novadā nozīmīgākās masu pulcēšanās vietas ir

- Skolas, bērnu iestādes, slimnīcas, pansionāti,
- Tradicionālas masu sarīkojumu vietas (tirgus laukumi, estrādes u.c.).

4.10. Potenciāli piesārņotās vietas

Skrundas novadā ir šādas potenciāli piesārņotas vietas¹⁵

- "Tiltiņi" (pamesta degvielas uzpildes stacija; Skrundas pagasts)
- Noliktavas iela-16 (Bitumena bāze, teritorija piesārņota ar naftas produktiem; Skrundas pilsēta)
- Ikaiši (sagruvusi degvielas uzpildes stacija, teritorijā atrodas 2 cisternas, betona palikņi, ir piesārņota grunts; Skrundas pagasts)
- Skrundas arodividusskola (katlu māja, izmantotas akmeņogles; Skrundas pagasts¹⁶)
- Attīrīšanas iekārtas Dzeldā (Dzeldas attīrīšanas iekārtu vecie dūņu lauki ar dūņām; Nīkrāces pagasts)
- Dzeldas degvielas bāze (betonēts laukums, drupas, vietas kur redzama ar naftas produktiem piesārņota augsne; Nīkrāces pagasts)
- Dzeldas mehāniskās darbnīcas sagrauto ēku drupas (teritorijas piesārņojums ar naftas produktiem; Nīkrāces pagasts)
- Cūku kūts Dzeldā (teritorija piesārņota ar kūtsmēsliem un vircu; Nīkrāces pagasts)
- Cūku kūts Nr. 3 (teritorijā lielos daudzumos kūtsmēsli un virca; Nīkrāces pagasts)
- Cūku kūts Nr.2 (teritorija piesārņota ar kūtsmēsliem un vircu; Nīkrāces pagasts)
- Alturpes slaucamo govju kūts (teritorija piesārņota ar vircu un kūtsmēsliem; Nīkrāces pagasts)

¹⁵Informācija no LVGMC datu bāzes

¹⁶ Šobrīd - Skrundas profesionālā vidusskola; vairs netiek kurināta ar akmeņoglēm – tikai ar malku.

- Jaunlopu kūts Lēnās (teritorija piesārņota ar kūtsmēsliem; Nīkrāces pagasts)
- Lēnu centra slaucamo govju kūts (teritorija piesārņota ar vircu; Nīkrāces pagasts)
- Lēnu degvielas bāze (palikušas drupas un naftas produktu piesārņojums augsnē; Nīkrāces pagasts)
- Privātās lopu kūtis Dzeldā (teritorija piesārņota ar kūtsmēsliem un vircu; Nīkrāces pagasts)
- "Dārznieki" (bijusī degvielas uzpildes stacija, grunts piesārņojums; Raņķu pagasts)
- Degvielas uzpildes stacija "Alkejs" (vietām piesārņota grunts; Rudbāržu pagasts)
- SIA "Korkalns"¹⁷ (Cūku kompleksa apkārtnē piesārņota ar vircu un kūtsmēsliem. Mēslu krātuves pārplūst, piesārņojums nonāk blakus esošajā Pigas upītē. Kompleksa teritorijā atrodas barības virtuve, kura netiek izmantota; Rudbāržu pagasts)
- Ķīmikāliju noliktava (Rudbāržu pagasts)
- Šķidrā amonija polifosfāta noliktava "Vecapuzē" (teritorijā atrodas uzglabāšanas cisternas, piesārņota grunts; Rudbāržu pagasts)
- Degvielas bāze "Sieksāte" (pusabrukusi DUS; Rudbāržu pagasts)
- Cūku ferma Korkalnā (grunts piesārņojums ar kūtsmēsliem un vircu; Rudbāržu pagasts)

¹⁷ Vides pārskata izstrādes laikā SIA "Korkalns" veikta modernizācija

5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

5.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Latvija ir ratificējusi virkni Starptautisku konvenciju, apņemoties dot savu ieguldījumu šajos dokumentos nosprausto mērķu īstenošanai.

Uz Skrundas novada teritorijas plānojumu vistiešāk ir attiecināmi šādu konvenciju mērķi:

- Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Bernes konvencija.
- Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro konvencija.
- ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām un šīs konvencijas Kioto protokols.
- Konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”, Ramsāres konvencija;
- Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību, Bonnas konvencija.
- Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, UNESCO konvencija.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Bernes konvencija

Bernes konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.

Katrai dalībvalstij ir jāveic pasākumi, lai uzlabotu nacionālo politiku savvaļas floras, faunas un dabisko dzīvotņu aizsardzībai īpaši pievēršoties apdraudētajām un izzūdošajām sugām, sevišķi endēmiskajām, apdraudētajām dzīvotnēm, saskaņā ar šīs Konvencijas nosacījumiem.

Katra dalībvalsts uzņemas pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro konvencija

Konvencijas mērķi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu.

Valstīm saskaņā ar Apvienoto Nāciju Hartu un starptautisko tiesību principiem ir suverēnas tiesības izmantot savus resursus savas vides politikas ietvaros un pienākums gādāt par to, lai darbība to jurisdikcijas un kontroles zonā neradītu kaitējumu videi citās valstīs vai teritorijās ārpus to valstiskās jurisdikcijas.

Katrai dalībvalstij iespēju un vajadzību robežās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un dzīvās dabas ilgtspējīgas izmantošanas mērķis ir jāiekļauj atbilstošos nozaru un starpnozaru plānos, programmās un politikā.

No konvencijas izriet, ka šādam mērķim ir jābūt atspoguļotam arī Skrundas novada teritorijas plānojumā.

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām un šīs konvencijas Kioto protokols.

Konvencijas mērķis ir sasniegt siltumnīcas efekta gāzu koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnu iekļaušanos klimata sistēmā. Tajā izvirzītie uzdevumi: uzlabot energoefektivitāti, uzlabot enerģijas ieguves efektivitāti, pasažieru automašīnu ierobežošana pilsētās, videi draudzīgas transporta sistēmas izveide, atkritumu poligonos noglabājamo atkritumu samazināšana. Klimata izmaiņu samazināšanai Skrundas novadam ir jāveicina ilgtspējīga transporta attīstība, atkritumu plūsmas samazināšanās, atkritumu dalīšana un otrreizēja pārstrāde, jāuzlabo siltumapgādes un apkures sistēmas, jānovērš enerģijas zudumi, jāuzlabo dzīvojamo ēku energoefektivitāte.

Konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”, Ramsāres konvencija.

Konvencijas mērķis ir nodrošināt visa veida mitrāju aizsardzību un saprātīgu izmantošanu, atzīstot, ka mitrāji kā ekosistēmas ir ļoti nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, kā arī cilvēku labklājības nodrošināšanā. Latvijā Ramsāres konvencija ir pieņemta un apstiprināta līdz ar likuma „Par 1971.gada 2.februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” spēkā stāšanos 1995.gada 5.aprīlī. Saskaņā ar konvencijas 1.pantu, mitrāji ir palienes, zāļu un kūdras purvi vai ūdeņu platības - dabiskas vai mākslīgas, pastāvīgas vai pārplūstošas, kurās ir

stāvošs vai tekošs ūdens, saldūdens, iesālšs vai sāļš ūdens, t.sk. jūras akvatorijas, kuru dziļums bēguma laikā nepārsniedz 6 metrus.

Kaut gan Skrundas novada teritorijā nav Latvijā noteiktās Ramsāres vietas, upes, ezeri, mākslīgās ūdenskrātuves (piemēram, Skrundas zivju dīķi, kas ir arī NATURA 2000 teritorija), purvi, palieņu pļavas un citi mitrāji aizņem nozīmīgu teritorijas daļu un to aizsardzībai pievēršama uzmanība teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību, Bonnas konvencija.

Konvencija definē terminu „migrējoša suga”, un rūpējoties par tām, savvaļas, dzīvnieku sugām, kas migrē pāri nacionālās jurisdikcijas robežām, pasludina, ka migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu saglabāšana un efektīva apsaimniekošana prasa kopīgu rīcību no visām valstīm. Latvijā konvencija ir pieņemta un apstiprināta ar LR likumu „Par 1979.gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (25.03.1999).

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, UNESCO konvencija

Konvencija nosaka, ka katrai tās dalībvalstij ir pienākums nodrošināt kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākamajām paaudzēm. Tādēļ tām jādara viss, kas ir to spēkos, gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, tajā skaitā jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību.

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstīm iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem jācenšas:

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;

- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

5.2. Eiropas kopienas direktīvas, konvencijas un stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes 96/61/EK „Par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli”.

Direktīvas mērķis ir panākt tāda piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, ko rada I pielikumā minētās darbības. Tā nosaka pasākumus, kas paredzēti, lai novērstu vai – gadījumos, kad novēršana nav iespējama – samazinātu tās emisijas gaisā, ūdenī un zemē, kuras rodas no iepriekš minētajām darbībām, tostarp arī pasākumus, kas attiecas uz atkritumiem, lai sasniegtu augstu vides aizsardzības līmeni kopumā, neierobežojot Direktīvas 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu noteikumus un citus attiecīgus Kopienas noteikumus. Direktīvā noteikti vispārīgie principi, kas regulē operatoru pamatsaistības tās 1.pielikumā noteiktajos rūpnieciskās darbības veidos, prasības un nosacījumus atļauju izsniegšanai, noteikta integrētā pieeja atļauju izsniegšanai, informācijas apmaiņas nosacījumi ar Eiropas Komisiju, emisijas robežvērtības un piesārņojošās vielas.

Šīs direktīvas prasības ir iestrādātas LR 15.03.2001. likumā „Par piesārņojumu”, MK 25.10.2005. noteikumos Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”, MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, MK 12.03.2002. noteikumos Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, MK 13.07.2004. noteikumos Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”. MK 22.01.2002. noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Skrundas novadam, uzsākot jaunas saimnieciskās darbības, ir saistošas šīs direktīvas un LR normatīvie akti piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Biotopu direktīva).

Direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas floru un faunu dalībvalstu teritorijā.

Pasākumus, ko veic saskaņā ar šo Direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu un atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir nozīmīgas Eiropas Savienībā. Direktīva uzskaita dabisko biotopu veidus un augu un dzīvnieku sugas, kam nepieciešama stingra aizsardzība. No 198 biotopiem, kuri atzīti par apdraudētiem Eiropā, 58 ir sastopami arī Latvijā. Lai īstenotu šīs direktīvas prasības, tiek veidots NATURA 2000 - Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas nodrošina Eiropai nozīmīgu dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu tās dabiskās izplatības areālā. NATURA 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot Eiropas Padomes Direktīvu 79/409 (1979.) par savvaļas putnu aizsardzību. Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas LR 16.03.2000. likumā „Sugu un biotopu likums”, LR 02.03.1999. likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos.

Dabas liegumi “Ventas un Šķerveļa ieleja” un “Skrundas zivju dīķi” ir iekļauti NATURA 2000 teritoriju tīklā.

EK direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (Putnu direktīva)

Direktīvas mērķis ir visu ES dalībvalstu teritoriju apdzīvojošo savvaļas putnu sugu ilgtermiņa aizsardzība un saglabāšana. Dabas liegums “Skrundas zivju dīķi” ir putniem nozīmīgā vieta. Nozīmīga ūdensputnu barošanās un atpūtas vieta pavasara un rudens migrāciju laikā, īpaši ziemeļu gulbjiem un bridējputniem. Ligzdo vismaz divi ziemeļu gulbju pāri, labākā zināmā spalvu maiņas vieta šai sugai Latvijā. Nozīmīga vieta jūras ērgļiem - ligzdo pie dīķiem un regulāri tajos barojas.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā

Direktīva nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdens aizsardzības politikas jomā (turpmāk – ŪSD). Direktīvas mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Direktīva nosaka vairākas jaunas prasības ūdeņu apsaimniekošanā:

- ŪSD ieviešanas sākuma posmā katrai dalībvalstij ir jānosaka „labam ūdens stāvoklim” atbilstošo kvalitātes mērķu standarti un to robežlielumi, jānodrošina ūdens kvalitātes mērķu sasniegšana līdz 2015.gadam, savukārt pēc ŪSD ieviešanas turpmāk tie jāpārskata ne retāk kā reizi 6 gados.
- Katrai dalībvalstij ir jānosaka upju baseinu apgabali, kuru robežās ūdeņu apsaimniekošanu administrē un koordinē atbilstoša institūcija.
- Dalībvalstīs katrā upju baseinu apgabalā ir jāizstrādā upes baseina apsaimniekošanas plāns un rīcības programma tajā noteikto ūdeņu kvalitātes mērķu sasniegšanai.

No šīs direktīvas izrietošās tiesību normas ir ietvertas LR 12.09.2002. „Ūdens apsaimniekošanas likumā”, MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību, MK noteikumos Nr.12.03. 2002. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un MK 23.12.2003. noteikumos Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”.

Skrundas novads atrodas Ventas upju baseina apgabalā. Tam 2009.gadā ir izstrādāts un LR Vides ministrijā apstiprināts apsaimniekošanas plāns, kas ietver pasākumu programmas laba ūdens stāvokļa nodrošināšanai arī Kuldīgas novadā esošajos ūdensobjektos.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK „Par atkritumiem” un Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC „Par bīstamajiem atkritumiem”.

Direktīvu 75/442/EEK un 91/156/EEK prasības Latvijā ir ietvertas LR 28.10.2010. „Atkritumu apsaimniekošanas likumā” un saistībā ar to izdotajos normatīvajos aktos.

Latvijā par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas pašvaldības.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”.

Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi. Direktīvas prasības ir ietvertas LR 14.10.1998. likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts Skrundas novada teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

Eiropas Ainavu konvencija.

Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, apsaimniekošanu un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija atzīst ainavas kā svarīgu cilvēku dzīves kvalitātes daļu jebkurā vietā – pilsētās un laukos.

Ņemot vērā pārmaiņas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, rūpnieciskās ražošanas un minerālu ieguves paņēmienos, kā arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, notiek ainavu pārveidošanās. Lai saglabātu ainavu nozīmīgo loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, kā arī ainavas kā saimnieciskajai darbībai labvēlīgu resursu, konvencija uzsver ainavu aizsardzības, apsaimniekošanas un plānošanas nepieciešamību.

Skrundas novadā ir veikts ainavu vērtējums¹⁸, izdalītas vairākas ainaviski vērtīgās teritorijas, kuru saglabāšana tiek risināta arī teritorijas plānojuma ietvaros.

Lisabonas stratēģija.

Stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000.gada 23.-24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk – 2001.gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāsmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3

¹⁸ Vienots vērtējums bijušā Kuldīgas rajona teritorijā.

pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Gēteborgā Eiropas Savienības Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes:

- klimata maiņa: siltumnīcas efekta samazināšana, palielinot elektrības ražošanu no atjaunojamiem avotiem;
- pāreja no „ceļu transporta” uz citiem- videi draudzīgākiem transporta veidiem;
- sabiedrības uzvedība: reaģēt uz iedzīvotāju bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām;
- resursu racionāla pārvaldība.

5.3. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Likums “Vides aizsardzības likums”

Likuma mērķis ir nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Tas nosaka, ka pieņemot lēmumus, kas var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jābalstās uz šādiem vides aizsardzības principiem:

- 1) Princips „piesārņotājs maksā” - persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) Piesardzības princips - ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecina uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) Novēršanas princips - persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) Izvērtēšanas princips - jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Vides politikas pamatnostādnes

Vides politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar 31.07.2009. MK rīkojumu Nr.517 "Par Vides politikas pamatnostādnēm 2009.-2015.gadam") ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā atspoguļota esošā situācija, formulēti vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi, politikas rezultāti un rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Vides politikas virsmērķis ir veidot pamatu vides kvalitātes saglabāšanai un atjaunošanai, kā arī dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai, vienlaikus ierobežojot kaitīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību.

Būtiskākās identificētās un risināmās problēmas pamatnostādnēs ietverto jautājumu blokos ir šādas:

- Tiek pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi Latvijas lielākajās pilsētās, un lielākais gaisa piesārņojuma īpatsvars nāk no transporta emisijām;
- Palielinās iekšējo ūdeņu eutrofikācija, īpaši Rīgas līča dienvidu daļā, novērojama arī lauksaimniecības ietekme uz ūdens kvalitāti;
- Ekonomiskās krīzes apstākļos problēmu rada otrreizējo izejvielu izmantošana, ņemot vērā būtisko cenu un pieprasījuma kritumu, problemātiska ir atkritumu pārstrādes mērķu sasniegšana;
- Citu nozaru plānošanas dokumentos nepietiekami atspoguļoti dažādi vides faktori – gaisa kvalitāte un troksnis, plānojot transporta plūsmas, ģeoloģiskie riski, plūdu riski, rūpniecisko avāriju risku novēršanas pasākumi;
- Sabiedrības izpratnes trūkums par saimnieciskās darbības veida un paņēmienienu saistību ar dabas vērtību ilglaičīgu pastāvēšanu;
- Trūkst ilgtermiņa sistemātisku zinātnisko pētījumu par iespējamo klimata pārmaiņu ietekmi uz Latvijas vidi, klimata pārmaiņu radītiem riskiem, klimata ietekmes samazināšanas pasākumu ietekmi uz tautsaimniecību, kā arī nav izstrādāti ekonomiskie un sociālie piemērošanās pasākumi un programma to īstenošanai;
- Dažādu datubāzu savietojamības problēmas un nepilnības esošajos reģistros;
- Finansējuma trūkums normatīvajos aktos noteikto prasību izpildes kontrolei.

Starp pamatnostādnēs definētajiem problēmjaudājumiem ietilpst arī no Eiropas Savienības tiesību aktiem izrietošās prasības, kuru ieviešanai piešķirtais finansējums ir nepietiekams.

Piedāvātie risinājumi:

- Veikt plānveida sabiedrības izglītošanu, informēšanu un veicināt sabiedrības līdzdalību vides aizsardzības pasākumu plānošanā un ieviešanā;
- Veicināt valsts institūciju un privāto uzņēmēju sadarbību;
- Vides aizsardzības institūciju rīcībspējas paaugstināšana;
- Veicināt vides jautājumu integrēšanu un aktualizēšanu citu nozaru politikās;
- Samazināt visu tautsaimniecības sektoru energointensitāti, izstrādājot un ieviešot tādus ekonomiskos politikas instrumentus, kas veicinātu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, tai skaitā pārstrukturējot kopējo nodokļu slogu, t.i., realizējot zaļo nodokļu reformu.

Zemes politikas pamatnostādnes 2008.-2014.gadam

Pamatnostādnes ir apstiprinātas ar 13.10.2008. MK rīkojumu Nr.613. Pamatnostādnēs no zemes kā resursa viedokļa, tiek apskatītas ne tikai zemes kā ražošanas līdzekļa funkcijas, kas sevī ietver zemes izmantošanu un aizsardzību, bet arī zeme kā vieta (telpa) attīstībai, ietverot tās izmantošanu un attīstības plānošanu, apbūvi un ainavas veidošanu. Rīcības politika ir vērsta uz to, lai kā vērtību saglabātu Latvijai raksturīgo mozaīkveida kultūrainavu. Neizmantotajās lauksaimniecībā izmantojamo zemju platībās, kas ir piemērotas lauksaimnieciskai ražošanai, panāktu zemes īpašnieku pienākumu izpildi zemju izmantošanā, veiktu labas saimniekošanas prakses popularizēšanu zemes īpašnieku un lietotāju vidū. Nodrošinātu zemes aizsardzību, nepieļaujot jaunu degradēto teritoriju rašanos, veicinātu esošo teritoriju revitalizāciju. Izveidotu ilgtspējīgu apdzīvojuma struktūru, kas veicinātu policentrisku attīstību un sadarbību. Nepieļautu jaunu ciemu veidošanos, bez atbilstoša infrastruktūras un pakalpojumu nodrošinājuma. Esošās apdzīvotās vietās veicinātu dzīves vides kvalitātes uzlabošanos.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma

Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā (2000) noteiktie bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas politikas mērķi:

- Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- Saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;

- Saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to izmantošanu;
- Pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- Nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējību attīstību.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020.gadam

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam (turpmāk – plāns) ir izstrādāts atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 9.panta prasībām. Plāns aizstāj Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2006.-2012.gadam.

Plānā iekļauta informācija par atkritumu apsaimniekošanas politikas īstenošanā izmantotiem instrumentiem, atkritumu apsaimniekošanas metodēm un atkritumu rašanās novēršanas valsts programma.

Vērtējot Skrundas novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka tā izstrāde un tajā paredzētās rīcības kopumā atbilst Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

Ņemot vērā, ka plānošanas dokuments nenodrošina pietiekamu detalizācijas pakāpi, teritorijas plānojuma ieviešanas procesā (t.sk. izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus un tematiskos plānojumus), nepieciešams paredzēt pasākumus negatīvo ietekmju uz vidi identificēšanu un novēršanu.

6. TERITORIJAS PLĀNOJUMA BŪTISKO IETEKMJU UZ VIDI TERITORIJAS

Skrundas novada teritorijas plānojums atstāj noteiktu ietekmi uz vairākiem teritorijas attīstības un saimnieciskās darbības aspektiem. No plānošanas dokumentu izstrādes kvalitātes lielā mērā ir atkarīga dabas vides un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāte. Analizējot plānošanas dokumentu un tā iespējamās alternatīvos risinājumus, tiek prognozēta pasākumu pozitīvās un negatīvās, tiešās un netiešās, kā arī īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes uz dabas vides un cilvēkvides kvalitāti teritorijās, kuras skar plānošanas dokuments. Prognozēm izmantots galvenokārt kvalitatīvs vērtējums, jo plānošanas dokumentam ir vispārīgs un stratēģisks raksturs un tas nesatur kvantificētu informāciju.

- Blīvas dzīvojamās apbūves paplašināšanās ir paredzēta ierobežotās teritorijā, tomēr tā var palielināt slodzi uz vidi, t.sk. būvniecības procesā (tiešā, īslaicīgā ietekme).
- Tūristu plūsma – netiešā, ilglaicīgā ietekme.
- Transporta plūsma – netiešā, ilglaicīgā ietekme.
- Atkritumu apjoma palielināšanās, t.sk. nelegāli izgāztu atkritumu riska pieaugums – netiešā, ilglaicīgā ietekme.
- Iespējams lokāls gaisa piesārņojums no individuālajām apkures sistēmām – netiešā, ilglaicīgā ietekme.
- Antropogēnā slodze uz Ventas ielejas palieņu pļavu augāju – tiešā, ilglaicīgā ietekme.
- Iespējamā vēja generatoru izvietošana grafiskajā daļā norādītajās teritorijās – pozitīva ietekme no fosilā kurināmā un elektroenerģijas importa aizstāšanas viedokļa, risks – no ietekmes uz putnu migrācijas ceļiem un ainavu.

Šajā sadaļā sniegta īsa informācija par teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmām, kā arī teritorijas plānojuma iespējamo ietekmi uz tām.

Būtiskākā nozīme ir ietekmei uz jūtīgajām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgajām teritorijām, degradētajām un potenciāli piesārņotajām teritorijām.

6.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Kopsavilkuma informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Skrundas novadā sniegta 4.7. nodaļā.

Dabas liegums “Ventas un Šķerveļa ieleja”

Viena no nozīmīgās ietekmes teritorijām ir dabas liegums “Ventas un Šķerveļa ieleja”. Teritorija veidota, lai aizsargātu izcilu Ventas ielejas un tās pietekas Šķerveļa posmu. Konstatēta liela ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopu daudzveidība, no kuriem nozīmīgākie: smilšakmens atsegumi, nogāžu un gravu meži, upes straujteses u.c. Teritorijai ir individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un funkcionālais zonējums (skat. attēlā)

Teritorijas dabas aizsardzības plānā norādītas šādas negatīvās ietekmes uz teritoriju¹⁹:

Dabiskās sukcesijas rezultātā degradējas vēsturiskā kultūrainava un pļavu biotopi (t.sk. ielejas pļavas).

Pieder daudziem īpašniekiem, galvenokārt privātīpašumā, maz valsts un pašvaldību īpašumu.

Sadalīts starp divu pašvaldību teritorijām²⁰, nav administratīvās vienotības - pārvaldes koordinācijas problēmas.

Ainavu degradē neatbilstoša cilvēku darbība, t.sk. būvniecībā – ainavas degradācija

Atkritumu izgāšana

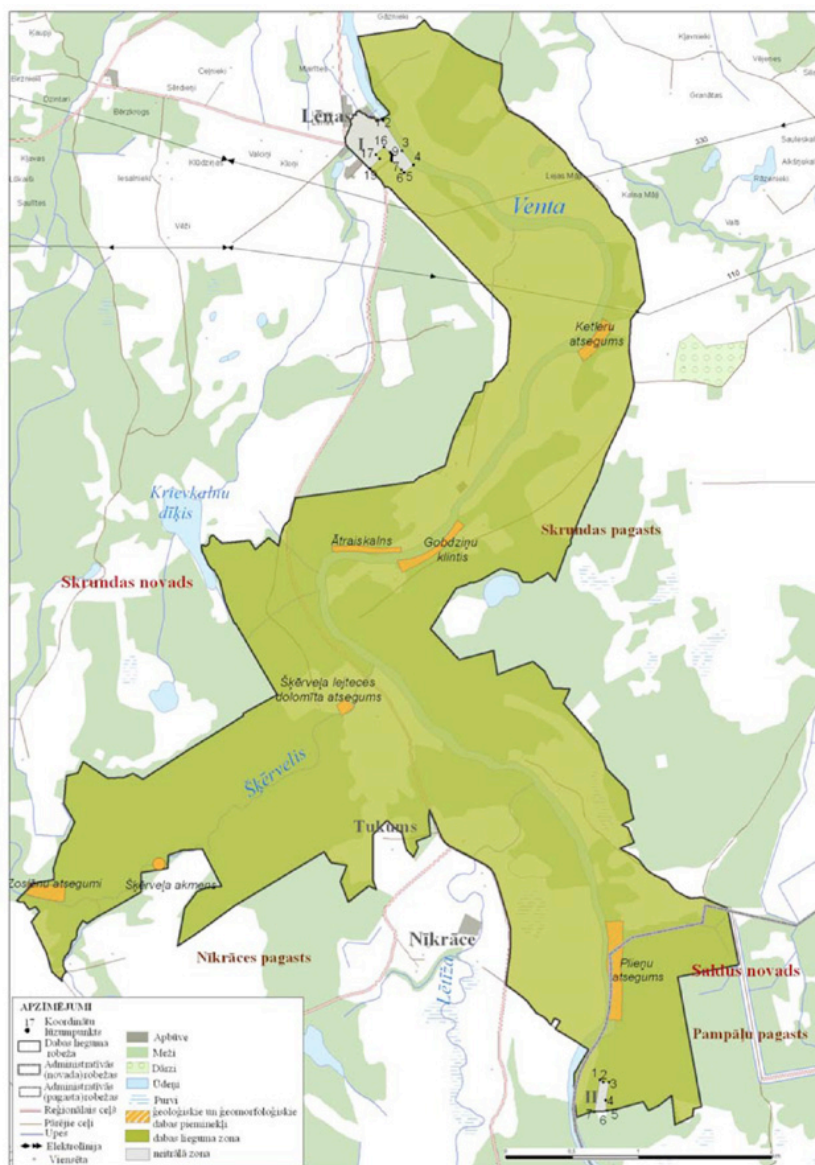
Dabā nav precīzi iezīmētas lieguma robežas, nav (vai ir nepietiekamas un novecojušu standartu) informatīvās norādes²¹

Nepietiekams iedzīvotāju vides izglītības un apziņas zemais līmenis, neinformētība

¹⁹ Dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts 2001.gadā, būtu nepieciešama tā aktualizācija, pamatojoties uz detalizētāku teritorijas izpēti.

²⁰ DAP izstrādes laikā dabas liegums ietilpa 3 pašvaldību un 2 rajonu teritorijās.

²¹ Situācija DAP izstrādes laikā.

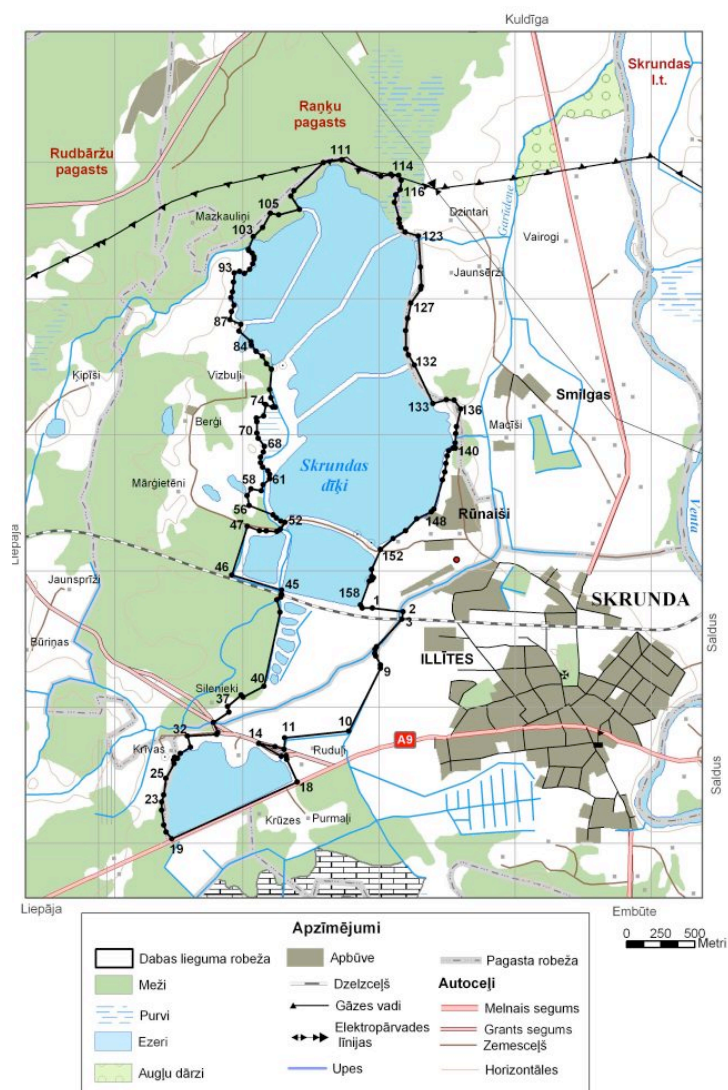
Dabas liegums “Skrundas zivju dīķi”

Dabas liegums ir izveidots 2004.gadā.

Galvenās dabas vērtības - putniem nozīmīgā vieta. Nozīmīga ūdensputnu barošanās un atpūtas vieta pavasara un rudens migrāciju laikā, īpaši ziemeļu gulbjiem un bridējputniem. Ligzdo vismaz divi ziemeļu gulbju pāri, labākā zināmā spalvu maiņas vieta šai sugai Latvijā. Nozīmīga vieta jūras ērgļiem - ligzdo pie dīķiem un regulāri tajos barojas.

Teritorijai nav ne dabas aizsardzības plāna, ne individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

Teritorija atrodas Skrundas pilsētas tuvumā un robežojas valsts galveno autoceļu A9, kam jāpievērš uzmanība, vērtējot ietekmes teritorijas plānošanas procesā.

6.2. Kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgās teritorijas

Skrundas novadam raksturīgs bagātīgs kultūrvēsturiskais mantojums – teritorijā ir 14 valsts nozīmes un 5 vietējās nozīmes kultūras pieminekļi.

No valsts nozīmes kultūras pieminekļiem Skrundas novadā 9 ir arheoloģijas pieminekļi (t.sk. Skrundas viduslaiku pils pilskalns, senkapi, kulta vietas), 3 arhitektūras pieminekļi (t.sk., Lēnu krogs un baznīca), 1 mākslas piemineklis un 1 vēsturiska notikuma vietas piemineklis (O.Kalpaka vadītā Latvijas atsevišķā bataljona štāba vieta).

No vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem Skrundas novadā 4 ir arheoloģijas pieminekļi un 1 arhitektūras piemineklis.

Novada ainaviskās vērtības veido gan vizuāli augstvērtīgākas atklātās plašās ainavas, gan mozaīkainavas raksturīgas (skat. 4. nodaļu, kā arī kartoshēmas)

Galvenās ietekmes un riski:

- Jaunās apbūves attīstība; kultūrvēsturiski vērtīgo objektu pārveidošana;
- Kultūrvēsturiski vērtīgās apbūves degradācija; degradētie objekti ainaviski vērtīgās teritorijās, apkārtnes nesakoptība;
- Zemes lietojumveida maiņa; t.sk., skatu perspektīvu apmežošana vai aizaugšana;
- Mežsaimnieciskā darbība, t.sk. mežu izciršana neņemot vērā to ainavisko vērtību;
- Vēja enerģētikas attīstība ainaviski vērtīgajās teritorijās (potenciāli – arī citi enerģijas ieguves avoti);
- Tūrisma attīstība.

Teritorijas nepieciešams paredzēt risinājumus kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšanai un attīstībai, iekļaujot tās plānojuma grafiskajā daļā, kā arī nosakot prasības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

6.3. Degradētās un potenciāli piesārņotās teritorijas

Skrundas novadā ir apzinātas gan potenciāli piesārņotās vietas²², gan citi vidi degradējoši objekti. Degradētos objektus un teritorijas pēc kādreizējās darbības var iedalīt vairākās grupās:

- Bijušie militārie objekti un teritorijas:
 - Skrundas radiolokācijas stacijas (RLS) infrastruktūras objekti;
 - Skrundas RLS betona rūpnīca;
 - Skrundas RLS celtnieku daļas teritorija (blakus betona rūpnīcai);

²² Iekļautas LVGMC datubāzē, skat. arī 4. daļu.

- Skrundas RLS celtnieku daļas teritorija (netālu no ūdensgūtnes);
- Rudbāržu raķešu bāze;
- Nīgrandes raķešu bāze.
- Lauksaimnieciskās ražošanas, pārstrādes un infrastruktūras objekti:
 - Fermu kompleksi un fermas;
 - Mehāniskās darbnīcas;
 - Kaltes un zāles malšanas cehi;
 - Ķīmikāliju un minerālmēslu glabāšanas novietnes.
- Industriālās un tehniskās apbūves objekti.
- Derīgo izrakteņu ieguves karjeri.
- Atkritumu izgāztuves.

Skrundas novada objekti nerada būtiskus draudus videi, nepieciešama to sanācija vai rekultivācija. Nepieciešams teritorijas plānojumā iekļaut prasības šo teritoriju un objektu sanācijai/rekultivācijai/sakopšanai, kā arī apbūves ierobežojumus.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA RISINĀJUMI UN TO IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

7.1. Attīstības virzieni un mērķi

Skrundas novada teritorijas plānojums ir vērsts uz novada attīstības programmā noteiktās vīzijas un attīstības mērķu sasniegšanu²³.

Pašvaldības specializācija

Novada attīstības vērtības ir:

- daba un ainava, t.sk. Ventas gravas, klintis,
- labi kopti lauki un meži,
- zivsaimniecības tradīcijas,
- derīgie izrakteņi (smilšu atradnes),
- stratēģiska atrašanās vieta (tranzītceļš Rīga - Liepāja, dzelzceļš ar pievadceļiem),
- kultūrvēsturiskais mantojums un tradīcijas,
- kvalitatīvi pakalpojumi iedzīvotājiem.

Vairāk nekā 50% novada teritorijas klāj meži, tādēļ novadā attīstās mežsaimniecība, mežistrāde un kokapstrāde. Lielākas mežu platības ir Nīkrāces un Rudbāržu pagastos. Rudbāržos ir kokaudzētava "Grigāļi", kurai ir noslēgts ilgtermiņa līgums ar LVM. Attīstās kokapstrāde. Savukārt Nīkrāce vairāk piemērota aktīvai atpūtai un ekstrēmiem pārgājieniem mežā. Vietējie iedzīvotāji mežos lasa ogas un sēnes. Meža dzīvnieki (brīži, mežacūkas, u.c.) dod iespēju attīstīties medniecībai.

Vairāk nekā 20% novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes, kurās attīstās lopkopība, augkopība un pārstrāde. Divi lielākie novada uzņēmumi ir SIA "Eko druva", kurš nodarbojas ar graudu pārstrādi un SIA "Matss", kurš darbojas maizes un konditorejas izstrādājumu ražošanā.

²³ Saskaņā ar Skrudas novada attīstības programmas projektu; līdztekus teritorijas plānojumam tiek izstrādāta Skrudas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma; plānojuma risinājumi tiek saskaņoti ar telpiskās attīstības vīziju, teritorijas attīstības mērķiem un uzdevumiem.

Arī pēc uzņēmējdarbības formas Skrundas novadā dominē Zemnieku saimniecības, jeb 49% no visiem uzņēmumiem. Piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "Kalnmuīža" ir starp 3 lielākajiem novada uzņēmumiem. Raņķu pagastā govju ferma nodarbojas ar piena lopkopību pagastā ir attīstīta puķkopība. Rudbāržu pagastā saimniecība nodarbojas ar cūkkopību (13 000 cūkas), pagastā ir šitaki sēņu audzētava "Garīkas". Nīkrāces pagastā attīstās aitkopība, novadā ir 19 bioloģiskās saimniecības.

Novadā ir nozīmīgas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Nīkrāces pagastā atrodas kvarca smilšu atradne "Skudras". Tajā smilšu izpētes dati norāda uz smilšu ķīmiskā sastāva piemērotību stikla rūpniecībā, kā arī metalurģijā un silikātkieģeļu ražošanā. Baltās smilts atradnes izvietotas arī Rudbāržu pagastā.

Novadā attīstās zivsaimniecība. Rudbāržos un Skrundā atrodas SIA "Skrunda" zivju dīķi, kuros tiek audzēti zivju mazuļi un karpas. Karpas realizē gan novadā, gan RIMI tīklā. Raņķos izplatīta makšķerēšana upē, arī Nīkrāce makšķerēšana attīstās kā tūrisma elements. Skrundā iespējams attīstīt zivju pārstrādi un transportu.

Tūrisms novadā attīstās līdz ar naktsmītņu attīstību. 2012. gadā darbību uzsāka viesnīca komplekss "Skrundas muiža", kas izvietojusies senajā muižas ēkā pie Ventas upes un ceļa Liepāja - Rīga. Kompleksā ietilpst viesnīca ar 12 viesu istabām, restorāns un konferenču zāle. Novadā darbojas viesu nami pagastos.

Rudbāržu pagastā ir vecas (zviedru) muižas ar parkiem, vienā no tām izveidots "Piena muzejs", bet muižas ēkā viesu nams un restorāns.

Ceļš Skrunda - Nīkrāce iet paralēli Ventai, kas nodrošina labu upes pieejamību un ūdenstūrisma attīstības iespējas.

Skrundas novads glabā visu laiku vēstures liecības (pilskalni, zviedru, vācu, brīvības cīņu un PSRS laika liecības), kuras ietērtas atraktīvā formātā dod iespēju piesaistīt tūristus. Skrundas pilsētas koka apbūve ir daļa no šīm laika loku liecībām.

Kurzemes plānošanas reģiona Rīcības plāns 2010.-2013. gadam norāda, ka reģiona lauku centriem ir visplašākās iespējas attīstīt ekonomiskās pamatnozares, piemēram, piensaimniecību, kokapstrādi un mēbeļu ražošanu un tūrisma, jo reģions ir bagāts ar dabas resursiem, ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu. Tāpat kā līdz šim, galvenās nodarbošanās iespējas būs saistītas ar lauksaimniecību, mežsaimniecību, bioloģisko/ekoloģisko lauksaimniecību, lauku tūrisma un atpūtas vietu attīstību un uzturēšanu.

Novada specializācija ir:

- lauksaimniecība,

- mežsaimniecība, mežistrāde un kokapstrāde,
- derīgo izrakteņu ieguve,
- zivsaimniecība,
- tūrisms.

Skrundas novada vīzija un teritorijas attīstības mērķi

Attīstības vīzija līdz 2030.gadam: Sakopts un ražīgs novads Kurzemes centrā ar sociāli un ekonomiski aktīviem iedzīvotājiem.

Skrundas novada pozicionējums

Vērtējums

Kā novada attīstības vērtības tiek minēta daba un ainava, t.sk. Ventas gravas, klintis. Arī Skrundas novada pozicionējumā Kurzemes reģiona ietvaros uzsvērtas kultūras tradīcijas un dabas vērtības. Kvalitatīva vide noteikta kā viena no vidēja termiņa prioritātēm, vienlaikus nav konkretizēts šī jēdziena satvars.

Vīzijā paredzēts saglabāt galvenās nodarbošanās iespējas, kas saistītas ar lauksaimniecību, mežsaimniecību, bioloģisko/ekoloģisko lauksaimniecību, lauku tūrismu un atpūtas vietu attīstību un uzturēšanu.

No vides aizsardzības viedokļa ir būtiska saimnieciskās darbības (lauksaimniecības, mežsaimniecības, tūrisma u.c.) balstīšanas uz ilgtspējas principiem.

Kopumā nākotnes vīzija un specializācija atbilst ilgtspējīgas attīstības principiem un nerada būtisku vides apdraudējumu, ja. Būtiska ir vides aizsardzības jomas apzināšana gan teritorijas plānojumā noteiktajā zonējumā, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, gan konkrētās rīcībās²⁴.

7.2. Plānojuma pamatnostādnes

Skrundas novada teritorijas plānojuma priekšlikumi izstrādāti saskaņā ar plānojuma mērķi un uzdevumiem, lai izmantojot esošos priekšnoteikumus, veicinātu novada ilgtspējīgu attīstību.

Skrundas novada teritorijas plānojumā noteikta teritorijas plānotā izmantošana, ietverot funkcionālo zonējumu (dažādas plānotās un atļautās izmantošanas teritorijas), satiksmes un inženierinfrastruktūras attīstību, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, drošības, veselības un higiēnas prasības (t.sk., aizsargjoslas).

Teritorijas plānojuma ietvaros tiek ierosināts mainīt Skrundas pilsētas robežas, izslēdzot neapbūvējamās teritorijas D daļā, kā arī koriģēt ciemu perspektīvās robežas. Daļa ciemu teritoriju, kuru robežas tika noteiktas iepriekšējos teritorijas plānojumos, ir samazinātas atbilstoši demogrāfiskās un ekonomiskās attīstības tendencēm.

Skrundas novada teritorijas plānojumā kā galvenais teritorijas apdzīvojuma (dzīvojamās apbūves, sabiedrisko un apkalpes objektu) un attīstības centrs

²⁴ Attīstības programmas ietvaros

noteikta Skrundas pilsēta, kā vietējas nozīmes centri – lielākie ciemi; nav paredzēta jaunu apdzīvojuma centru veidošana.

Dzīvojamā, sabiedriskā un darījumu iestāžu, kā arī ražošanas un tehniskā apbūve tiek koncentrēta galvenokārt Skrundas pilsētā un lielākajos ciemos.

Ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai tiek rezervētas teritorijas galvenokārt Skrundas pilsētas ZR daļā, lielākajos ciemos, kā arī esošo fermu kompleksos lauku teritorijā.

Novada teritorijā ārpus apdzīvojuma centriem galvenie izmantošanas veidi ir lauksaimnieciskā ražošana, mežsaimnieciskā darbība, iedzīvotāju atpūta, tūrisms un ekoloģisko un ainavisko vērtību aizsardzība. Tiek pieļauts viensētu tipa dzīvojamās apbūves, darījumu, ražošanas un tehniskās apbūves objektu izvietojums, ja tas nav pretrunā ar lauku vides saglabāšanas, kultūras mantojuma un dabas aizsardzības interesēm.

Vērtējums

Priekšlikumi izslēgt no Skrundas pilsētas neapbūvējamās dabas teritorijas, daļas ciemu teritoriju samazināšana (apdzīvoto vietu robežu pārskatīšana) atbilstoši demogrāfiskās un ekonomiskās attīstības tendencēm no vides aizsardzības viedokļa visumā vērtējama pozitīvi, jo tiek samazināts ekstensīvas apbūves izplešanās antropogēnās slodzes pieauguma risks. Tāpat Skrundas novadā netiek paredzēta jaunu ciemu (apdzīvojuma centru) veidošana.

Netiek paredzēta jaunu koncentrētas apbūves zonu veidošanās ārpus pilsētas un ciemiem. Daļa līdzšinējo teritoriju plānojumu pieļāva šādas apbūves veidošanos, tādēļ šī nostādne vērtējama pozitīvi.

Ārpus pilsētas un ciemiem tiek pieļauts viensētu tipa dzīvojamās apbūves, darījumu, ražošanas un tehniskās apbūves objektu izvietojums, bet noteikts, ka tas nav pretrunā ar lauku vides saglabāšanas, kultūras mantojuma un dabas aizsardzības interesēm.

Kopumā plānojuma risinājumu pamatnostādnes vērtējamas pozitīvi pie nosacījuma, ka tās tiek konsekventi ievērotas plānojuma ieviešanas gaitā.

7.3. Funkcionālais zonējums

Teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī noteiktu tajās atļauto izmantošanu.

Novada teritorijas iedalījums funkcionālajās zonās atspoguļo tā funkcionālo un arhitektoniski telpisko organizāciju, nosaka teritorijas izmantošanas veidu, kā arī paredz specifiskus noteikumus un konkrētu pasākumu veikšanu.

Funkcionālo zonu robežas teritorijas plānojumā noteiktas atbilstoši izvēlētajā kartogrāfiskā materiāla mēroga noteiktībai un ir precizējamas lokālplānojumos un detālplānojumos, ievērojot skaidri izšķiramas robežas – ielas, ceļus, stigas, ūdensteces u.tml., vai zemes vienību robežas.

Nosakot funkcionālās zonas, ņemts vērā teritorijas iedalījumu urbānajās teritorijās (Skrundas pilsēta un ciemi) un lauku teritorijās, kurās apbūve nav primārais zemes izmantošanas veids.

Apbūves teritorijas:

- savrupmāju apbūves teritorijas;
- mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- publiskās apbūves teritorijas;
- jauktas centra apbūves teritorijas;
- rūpniecības apbūves teritorijas;
- tehniskās apbūves teritorijas;
- transporta infrastruktūras teritorijas.

Teritorijas ar zemu apbūves intensitāti²⁵, neapbūvētās teritorijas, „atvērtās telpas” teritorijas:

- dabas un apstādījumu teritorijas;
- mežu teritorijas;
- lauku teritorijas;
- ūdeņu teritorijas.

Tikai urbānajās teritorijās (Skrundas pilsētā un ciemos) ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

- savrupmāju apbūves teritorijas;

²⁵ Teritorijas, kurās apbūve nav primārais izmantošanas mērķis.

- mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- jauktas centra apbūves teritorijas.

Katrai no izdalītajām zonām pašvaldības saistošajos noteikumos reglamentēta atļautā izmantošana un apbūves noteikumi.

Atsevišķām funkcionālajām zonām ir noteiktas apakšzonas, pievienojot funkcionālās zonas apzīmējuma burtiem ciparu indeksu un attiecīgi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosakot konkrētās teritorijas atļauto izmantošanu.

Vērtējums

Blīvo dzīvojamo apbūves teritoriju noteikšana tikai pilsētā un ciemos vērtējama pozitīvi, jo nepieļauj šādas apbūves nekontrolētu izplešanos, t.sk. bez attiecīgi inženierinfrastruktūras nodrošinājuma.

Savrupmāju apbūves teritorija

Savrupmāju apbūves teritorija teritorijas plānojumā noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju ar savrupmāju apbūvei atbilstošu teritorijas organizāciju un apbūves struktūru. Pie šī tipa apbūves funkcionāli un telpiski ieskaitāmas savrupmājas, dvīņu mājas, vasarnīcas, dārza mājas, kuras ir tendence pārvērst par mājokli pastāvīgai vai sezonas dzīvošanai²⁶.

Savrupmāju apbūves teritorija noteikta Skrundas pilsētā un ciemos, paredzot teritorijas rezervi jaunu ģimenes māju apbūves zonu veidošanai. Vienlaikus atsevišķos ciemos samazināta iepriekšējos plānojumos noteiktā perspektīvās dzīvojamās apbūves platība.

letekme uz gaisa kvalitāti	iespējama lokāla ietekme, kas ir minimizējama, ja tiek ievēroti vides normatīvi
letekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Ja tiek ievēroti plānošanas dokumenta ietvaros apstiprinātie TIA noteikumi, kā arī vides normatīvi, jauno savrupmāju apbūve nerada būtisku ūdens un augsnes piesārņojumu. TIA noteikumi paredz prasības

²⁶ Šeit un turpmāk zonu aprakstā izmantots metodiskais materiāls "Funkcionālā zonējuma klasifikators, tā sasaiste ar nekustamo īpašumu lietošanas mērķu klasifikatoru" (ETKS.3)

	ūdens izmantošanai un novadīšanai
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Nenozīmīga – apbūve netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās
Ietekme uz vides veselību	Netiek prognozēta
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – apbūves teritorijas tiek veidotas teritorijās, kur netiek apdraudētas ainavas vai kultūras pieminekļu uztvere

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija

Dzīvojamās apbūves zona, kura tiek noteikta Skrundā un ciemos, lai nodrošinātu mājokļa funkciju ar dzīvojamo apbūvi stāvu skaitu līdz 3 stāviem. Pie šī tipa apbūves funkcionāli un arī telpiski ieskaitāmas 1-3 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas novada plānojumā noteiktas atbilstoši esošajai situācijai Skrundā un ciemos.

Jaunu, plašu mazstāvu (daudzdzīvokļu) dzīvojamās apbūves zonu veidošanu Skrundas novada teritorijas plānojums neparedz.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Netiek prognozēta – plānojuma ietvaros netiek plānotas plašas jaunas mazstāvu (daudzdzīvokļu) māju apbūves teritorijas
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Netiek prognozēta – plānojuma ietvaros netiek plānotas plašas jaunas mazstāvu (daudzdzīvokļu) māju apbūves teritorijas
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Netiek prognozēta – plānojuma ietvaros netiek plānotas plašas jaunas mazstāvu (daudzdzīvokļu) māju apbūves teritorijas
Ietekme uz vides veselību	Netiek prognozēta – plānojuma ietvaros netiek plānotas plašas jaunas mazstāvu (daudzdzīvokļu) māju apbūves teritorijas
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Netiek prognozēta – plānojuma ietvaros netiek plānotas plašas jaunas mazstāvu (daudzdzīvokļu) māju apbūves teritorijas

Publiskās apbūves teritorija

Publiskās apbūves teritorijas novada plānojumā tiek noteiktas, lai sekmētu publisko un privāto pakalpojumu pieejamību novada iedzīvotājiem, kā arī uzņēmējdarbības attīstību.

Publiskās apbūves teritorijas raksturo teritoriju un ēku pieejamību sabiedrībai, un tām ir atvērtas, publiskas telpas statuss telpiskajā struktūrā. Šajā zonā tiek ietverta sabiedrisko un komerciālo apbūve, kas neatšķiras pēc to lomas telpiskajā struktūrā (neatšķiras ar būvju apjomiem, teritorijas iekārtojumu u.tml.), taču tām ir dažādas funkcijas, kas atšķiras pēc tā, kas ir tajās veikto darbību galvenais mērķis – noteiktu pakalpojumu sniegšana ar vai bez peļņas gūšanas, bet tajā pašā laikā šīs funkcijas iespējams ātri mainīt vietām.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Iespējama lokāla ietekme, kas ir minimizējama, ja tiek ievēroti vides normatīvi
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Ja tiek ievēroti plānošanas dokumenta ietvaros apstiprinātie TIA noteikumi, kā arī vides normatīvi, jaunā sabiedriskā un darījumu apbūve nerada būtisku ūdens un augsnes piesārņojumu. TIA noteikumi paredz prasības ūdens izmantošanai un novadīšanai
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Nenozīmīga – apbūve netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās
Ietekme uz vides veselību	Netiek prognozēta
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – apbūves teritorijas tiek veidotas teritorijās, kur netiek apdraudētas ainavas vai kultūras pieminekļu uztvere

Jauktas centra apbūves teritorija

Jauktas centra apbūves teritorija novada plānojumā noteikta pilsētas, ciemu un apkaimju centros, lai nodrošinātu sabiedrisko un privāto pakalpojumu pieejamību novada iedzīvotājiem, uzņēmējdarbības attīstību, kā arī sekmētu iedzīvotāju nodrošinājumu ar mājokli un tūrisma attīstību. Apbūves zonai raksturīga daudzfunkcionāla jeb jaukta tipa izmantošana.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Iespējama lokāla ietekme, kas ir minimizējama, ja tiek ievēroti vides normatīvi
Ietekme uz ūdens un	Ja tiek ievēroti plānošanas dokumenta

VIDES PĀRSKATS

67

augšnes kvalitāti	ietvaros apstiprinātie TIA noteikumi, kā arī vides normatīvi, apbūve nerada būtisku ūdens un augšnes piesārņojumu. TIA noteikumi paredz prasības ūdens izmantošanai un novadīšanai
ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Nenozīmīga – apbūve netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās
ietekme uz vides veselību	Netiek prognozēta
ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – apbūves teritorijas tiek veidotas teritorijās, kur netiek apdraudētas ainavas vai kultūras pieminekļu uztvere

Rūpniecības apbūves teritorija

Rūpniecības apbūves teritorija plānojumā tiek noteikta, lai nodrošinātu rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas attīstību, tehniskās apkalpes un teritorijas inženierapgādes iespējas.

Rūpniecības apbūves teritorijas paredzētas galvenokārt esošo rūpnieciskās ražošanas (Skrundā un atsevišķos ciemos) un lauksaimnieciskās ražošanas (t.sk. fermu kompleksu) robežās vai to kontaktteritorijās.

ietekme uz gaisa kvalitāti	ietekme uz gaisa kvalitāti atkarīga no normatīvu ievērošanas. Plānojumā netiek paredzētas jaunas ražošanas apbūves teritorijas dzīvojamo rajonu tuvumā.
ietekme uz ūdens un augšnes kvalitāti	Ja tiek ievēroti plānošanas dokumenta ietvaros apstiprinātie TIA noteikumi, kā arī vides normatīvi, jauno ražošanas objektu apbūve nerada būtisku ūdens un augšnes piesārņojumu. TIA noteikumi paredz prasības ūdens izmantošanai un novadīšanai. Vienlaikus ietekme ir atkarīga no vides normatīvu stingras ievērošanas.
ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Netiek prognozēta būtiska ietekme – apbūve netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās
ietekme uz vides veselību	ietekme uz vides veselību atkarīga no normatīvu ievērošanas. Plānojumā netiek paredzētas jaunas ražošanas apbūves

	teritorijas dzīvojamo rajonu tuvumā.
letekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – apbūves teritorijas netiek veidotas vietās ar īpašu ainavisko vai kultūrvēsturisko nozīmi. Papildu – iekļautas prasības par stādījumu aizsargjoslām.

Tehniskās apbūves teritorija

Tehniskās apbūves teritorija plānojumā tiek noteikta Skrundas pilsētas un ciemu teritorijā, lai nodrošinātu tehniskās apkopes un teritorijas inženierapgādes iespējas, vienlaikus nepieļaujot tuvējo dzīvojamo, atpūtas un sabiedrisko teritoriju apdraudējumu (piemēram, rūpniecības objektu izvietojumu).

Zona ietver inženiertehniskās apgādes, kā arī transporta apkopes un noliktavu saimniecības vajadzības. Šajās teritorijās ietilpst DUS, GUS, sabiedriskās garāžas, auto apkopes stacijas, noliktavu teritorijas, ar ūdensvada un kanalizācijas tīklu saistītas būves.

letekme uz gaisa kvalitāti	letekme uz gaisa kvalitāti atkarīga no normatīvu ievērošanas.
letekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Ja tiek ievēroti plānojuma ietvaros apstiprinātie TIA noteikumi, kā arī vides normatīvi, apbūve nerada būtisku ūdens un augsnes piesārņojumu. TIA noteikumi paredz prasības ūdens izmantošanai un novadīšanai.
letekme uz bioloģisko daudzveidību	Nenozīmīga – apbūve netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās, nav paredzama arī saimnieciskās darbības būtiska ietekme uz apkārtējām teritorijām.
letekme uz vides veselību	letekme uz vides veselību atkarīga no normatīvu ievērošanas.
letekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – apbūves teritorijas netiek veidotas vietās ar īpašu ainavisko vai kultūrvēsturisko nozīmi.

Transporta infrastruktūras teritorijas

Zona, kurā ietilpst transporta infrastruktūras tīkli un objekti, kā arī teritorijas to izbūvei, uzturēšanai un funkcionēšanai. Zona ietver visa veida satiksmes infrastruktūru - valsts autoceļi, pašvaldības autoceļi un ielas, komersantu un māju ceļi, atklātas autostāvvietas u.tml.

Plānojums nosaka esošo un plānoto ielu un ceļu teritorijas, kā arī gājēju un velosīdu tīkla shēmu. Ielas un ceļi klasificēti atbilstoši to nozīmīguma pakāpei.

Ielu teritorijas noteiktas starp sarkanajām līnijām.

Noteiktas perspektīvo ielu trases, kur tas iespējams; perspektīvo apbūves teritoriju iekškvartālu ielas nosakāmas lokālplānojumos vai detālplānojumos.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Ietekme uz gaisa kvalitāti atkarīga no normatīvu ievērošanas.
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Nepieciešama plānojuma ietvaros apstiprināto TIA noteikumu, kā arī vides normatīvu ievērošana satiksmes infrastruktūras, t.sk. lidlauka izbūvē un ekspluatācijā
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Nenozīmīga – satiksmes infrastruktūra netiek plānota bioloģiski vērtīgās teritorijās, nav paredzama arī saimnieciskās darbības būtiska ietekme uz apkārtējām teritorijām.
Ietekme uz vides veselību	Ietekme uz vides veselību atkarīga no normatīvu ievērošanas.
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – satiksmes infrastruktūra netiek attīstīta vietās ar īpašu ainavisko vai kultūrvēsturisko nozīmi.

Dabas un apstādījumu teritorijas:

Dabas un apstādījumu teritorijas ir noteiktas, lai nodrošinātu sabiedrībai brīvi pieejamas dabas vai daļēji pārveidotas un apbūvētas teritorijas, kuru izmantošana saistīta ar rekreāciju, sportu, tūrismu vai kvalitatīvas dabas un kultūrvides vai citu sociālo funkciju nodrošināšanu, kapsētas, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un būves.

Zonā ietilpst gan publiskas, gan privātas dabas un apstādījumu teritorijas, kurām ir kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska nozīme. Zonā tiek ietvertas dabas un apstādījumu teritorijas ar īpašu kultūrvēsturisku nozīmi, lielu ekoloģisko, estētisko un rekreācijas nozīmi, kas kalpo reprezentācijai kā

apdzīvotās vietas seja, kā arī vietas ar specifiskām funkcijām, kurām nepieciešama regulāra kopšana. Tās ietver parkus (arī vēsturiskos muižu parkus), alejas, kapsētas, iekārtotas atpūtas vietas u.c. Tāpat grupā ieskaitāmas arī zaļumvietas, kurām vairāk ir ekoloģiska (vides kvalitātes) nevis kultūrvēsturiska vai estētiska nozīme. Tās ir teritorijas, kurās atrodas sakņu dārzi, vizuāli un funkcionāli nepieciešamie aizsargstādījumi – sanitārās aizsargjoslas, vēja aizsargstādījumi, trokšņa aizsargstādījumi, maskējošie stādījumi u.tml.

Plānojumā noteiktas trīs dabas un apstādījumu teritoriju apakšzonas, atkarībā no to specifikas:

- Dabas teritorijas, kur galvenie zemju izmantošanas veidi ir dabas teritorijas, krastmalas, ūdeņi, teritorijas, kurās saimnieciskā darbība un apbūve nav galvenais izmantošanas veids.
- Parku un apstādījumu teritorija, kuras galvenie zemju izmantošanas veidi ir sabiedriskas nozīmes labiekārtoti koplietošanas rekreācijas objekti, parki, skvēri, piemiņas vietas.
- Kapsētu teritorijas, kur galvenais zemju izmantošanas veids ir mirušo cilvēku apbedījumi

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Pozitīva
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Pozitīva
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Pozitīva
Ietekme uz vides veselību	Pozitīva
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Pozitīva

Lauku teritorijas

Lauku teritorijas (lauku zemes) Skrundas novada teritorijas plānojumā tiek noteiktas, lai atbilstoši novada attīstības mērķiem un uzdevumiem nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas saglabāšanu un attīstību, lauku darbības dažādošanu un lauku vidi. Zonā ietilpst lauksaimniecības teritorijas un teritorijas laukos, kuras izmantojamas kā vietas dzīvošanai – viensētu apbūvei, publiska rakstura apbūvei un lauksaimnieciskās ražošanas attīstībai.

Atbilstoši šiem mērķiem tiek veidoti lauku teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi.

Lauku zemes noteiktas atbilstoši pašreizējai situācijai un teritorijas saimnieciskajam un ainaviskajam vērtējumam.

letekme uz gaisa kvalitāti	Plānojums būtiski neietekmē – apmežojamās teritorijas sekmē gaisa kvalitātes uzlabošanās, apbūvējamās – nelielu izmešu daudzuma palielināšanās
letekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Nav prognozējama būtiska ietekme – apmežojamās teritorijās nav prognozējama būtiska izmaiņa (apmežotas tiek teritorijas, kurās nav intensīva darbība vai piesārņojums), apbūvējamās un rekreācijas teritorijās pastāv neliels piesārņojuma risks, ja netiek ievēroti attiecīgie normatīvi un pārkāpti TIA noteikumi
letekme uz bioloģisko daudzveidību	Drīzāk pozitīva – apmežojamās teritorijās iespējama bioloģiskās daudzveidības palielināšanās, apbūvei un rekreācijai netiek paredzētas bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības zemes TIA noteikumos noteikts, ka intensīvi apsaimniekotās teritorijās bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai jā saglabā vērtīgie ainavas elementi – atsevišķi koki un krūmi, to grupas, dīķi. Vēlams izveidot un apsaimniekot tīrumu buferjoslas gar ceļu malām un grāvjiem. Kā atļautā izmantošana TIA noteikumos noteikta vēja ģeneratoru izbūve (grafiskajā daļā noteiktajā teritorijā). Vienlaikus noteikumos iekļauti papildus nosacījumi.
letekme uz vides veselību	Nav prognožu par būtisku ietekmi
letekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – netiek transformētas ainaviski vērtīgās lauksaimniecības zemes. TIA noteikumos noteikts, ka intensīvi apsaimniekotās teritorijās bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai jā saglabā vērtīgie ainavas elementi – atsevišķi koki un krūmi, to grupas, dīķi. Vēlams izveidot un apsaimniekot tīrumu buferjoslas gar ceļu

	malām un grāvjiem. Kā atļautā izmantošana TIA noteikumos noteikta vēja ģeneratoru izbūve (grafiskajā daļā noteiktajā teritorijā) un derīgo izrakteņu ieguve. Ieteicams pirms minētajām darbībām veikt ietekmes uz ainavu izvērtējumu un/vai izstrādāt ainavu plānojumu
--	--

Mežu teritorijas

Mežu teritorija novada teritorijas plānojumā noteikta, lai nodrošinātu ilgtspējīgu meža resursu izmantošanu un saglabāšanu. Zonā ietilpst mežu, jaunaudžu un izcirtumu teritorijas, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, mežā ietilpstoši un tam pieguļošie pārplūstošie klajumi, lauces, purvi.

Mežu teritorijas noteiktas atbilstoši pašreizējai situācijai un tajās iekļautas vairākas perspektīvās (apmežojamās) teritorijas (skat. informāciju pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi). Teritorijas plānojums neaizliedz citu lauksaimniecības teritoriju apmežošanu gadījumā, ja to pieļauj teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, citi normatīvie akti un tā tiek saskaņota likumdošanā noteiktā kārtībā un to akceptē novada padome.

Teritorijas plānojumā noteikta mežu teritorijas izmantošana gan koksnes resursu izmantošanai un aizsardzībai, gan rekreācijai, gan dabas vērtību aizsardzībai.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Drīzāk pozitīva – paredzama mežu teritoriju palielināšana
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Nav prognozējama būtiska ietekme vai tā ir pozitīva
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Drīzāk pozitīva – tiek paplašinātas mežu teritorijas, kā arī izdalītas aizsargājamo mežu teritorijas. Kā atļautā izmantošana TIA noteikumos noteikta vēja ģeneratoru izbūve (grafiskajā daļā noteiktajā teritorijā). Vienlaikus noteikumos iekļauti papildus nosacījumi.
Ietekme uz vides veselību	Drīzāk pozitīva – mežu teritorijas tiek palielinātas
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Nav prognožu par būtisku ietekmi – nav veikti pētījumi par mežu un apmežojamo teritoriju

ainavisko vērtību.

Ūdeņu teritorijas.

Ūdeņu teritorijas noteiktas, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un dabas aizsardzībai. Zonā ietilpst dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes (ezeri, dīķi u.c.), ūdensteces (upes, strauti u.c.), kā arī būves, kas saistītas ar attiecīgā ūdens baseina izmantošanu (laivu piestātnes, peldētavas u.c.) un uzturēšanu.

Ūdeņu teritorijas novada teritorijas plānojumā izdalītas pēc esošās situācijas.

Ūdensobjektu apsaimniekošanā jāievēro Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns. Saskaņā ar plānu līdz 2015. gadam Ventas upei jāsasniedz mērķis „laba kvalitāte”.

Ietekme uz gaisa kvalitāti	Netiek prognozēta (plānojums nemaina ūdens objektu izmantošanu)
Ietekme uz ūdens un augsnes kvalitāti	Netiek prognozēta vai pozitīva (TIA noteikumos iekļauta prasība ievērot Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu).
Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	Netiek prognozēta vai pozitīva (TIA noteikumos iekļauta prasība ievērot Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu).
Ietekme uz vides veselību	Netiek prognozēta vai pozitīva (TIA noteikumos iekļauta prasība ievērot Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu).
Ietekme uz kultūrvidi un ainavām	Netiek prognozēta

7.4. Citi risinājumi

Aizsargājamās dabas teritorijas

Skrundas novada teritorijas plānojuma grafiskajā daļā ir attēloti dabas parki, dabas liegumi, kā arī dabas pieminekļi (ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie

dabas pieminekļi, dendroloģiskie stādījumi un aizsargājamās alejas). Valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību nosaka valsts likumdošana – LR likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un tam pakārtotie normatīvie akti. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav iekļautas papildus prasības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzībai.

Skrundas novada plānojuma grafiskajā daļā attēlotas šādas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- Dabas liegumi:
 - „Ventas un Šķerveļa ieleja”;
 - „Skrundas zivju dīķi”.
- Ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi:
 - Ātraiskalns;
 - Lēģernieku atsegums;
 - Sudmalkalnu (Nīkrāces) akmens;
 - Šķerveļa akmens;
 - Šķerveļa lejteces dolomīta atsegums;
 - Zoslēnu atsegumi;
 - Ketleru atsegums (Lēpenieku atsegums);
 - Gobdziņu klints.
- Rudbāržu mežaparks – valsts nozīmes dabas piemineklis – aizsargājams dendroloģiskais stādījums.

Novada plānojumā ir noteiktas arī perspektīvās pašvaldības nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas:

- Lētīžas brūnogļu atsegums.
- Briņķu ezers.
- Elles krāces.

Vērtējums

Teritorijas plānojumā ir korekti attēlotas valsts īpaši aizsargājamās teritorijas (izņemot dabas pieminekļus – aizsargājamās kokus). Teksta daļā ir uzskaitīti apzinātie aizsargājamie koki. Plānojumā noteiktas arī perspektīvās pašvaldības aizsargājamās dabas teritorijas, taču nav pilnībā skaidra aizsardzības noteikumu piemērošanas kārtība līdz šo teritoriju izveidošanai likumdošanā noteiktā kārtībā. Plānojuma grafiskajā daļā nav parādīti novadā izveidotie mikroliegumi²⁷.

Kultūras mantojuma un ainavu aizsardzība

Teritorijas plānojuma risinājumi kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšanai un attīstībai:

- Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, to aizsargjoslas un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti, kā arī ainaviski vērtīgās teritorijas iekļautas plānojumā, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļautas prasības to aizsardzībai. Plānojumā parādīti šādi kultūras pieminekļi ar to aizsargjoslām:
 - Nīkrāces (Upenieku) pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1241; valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
 - Lēnu senkapi (valsts aizsardzības Nr. 1242; valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
 - Dzeldas (Dzelzgales) pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1243; valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
 - Vormsātes pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1245; valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
 - Imuļu (Lēnu) pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1246; valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
 - Lēnu katoļu baznīca (1750.–1756. g.; valsts aizsardzības Nr. 6365; valsts nozīmes arhitektūras piemineklis).
 - Lēnu krogs (19. gs. s.; valsts aizsardzības Nr. 6366; valsts nozīmes arhitektūras piemineklis).

²⁷ Plānojuma pilnveidotajā redakcijā mikroliegumi shemayiski parādīti paskaidrojuma raksta pielikuma materiālos.

- Namdaru kalns – pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1244; vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis).
- Krievu kalns – pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1263, valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
- Sīpolu senkapi (valsts aizsardzības Nr. 1264, vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis).
- Raņķu (Plostnieku) pilskalns (valsts aizsardzības Nr. 1265, valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
- Skrundas viduslaiku pils (valsts aizsardzības Nr. 1262, valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis).
- Kapenieku senkapi (valsts aizsardzības Nr. 1250, valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis);
- Kraķu senkapi (valsts aizsardzības Nr. 1251, vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis);
- Baznīcas kalns – kulta vieta (valsts aizsardzības Nr. 1252, vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis);
- Ērģeles (valsts aizsardzības Nr. 3692, valsts nozīmes mākslas piemineklis);
- “Zantiņu” dzīvojamā māja (valsts aizsardzības Nr. 6372, valsts nozīmes arhitektūras piemineklis);
- O. Kalpaka vadītā Latvijas atsevišķā bataljona štāba vieta (valsts aizsardzības Nr. 8702, valsts nozīmes vēsturiska notikuma vieta);
- Kalnamuižas (Sieksātes) kungu māja (valsts aizsardzības Nr. 8775, vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis).
- Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti. Noteikti šādi pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti:
 - Lēnu muižas kalpu māja.
 - Lēnu muižas saimniecības ēka.
 - Lēnu muižas kūts.
 - Lēnu muižas kungu māja.

- Vormsātes muižas pils.
- Vormsātes muižas pils parks.
- Piemineklis „Pieta”.
- Brāļu kapi 2. pasaules karā kritušajiem karavīriem.
- Piemiņas akmens represētajiem.
- Rudbāržu muižas pils (iekļauts valsts pieminekļu saraksta projektā kā valsts nozīmes kultūras piemineklis).
- Rudbāržu muižas klēts (iekļauts valsts pieminekļu saraksta projektā kā vietējās nozīmes kultūras piemineklis).
- Garīkas muižas dzīvojamā ēka un 4 krāsnis.
- 1905. gada revolūcijas dalībnieka D Viltera kaps Lūdiķu kapos.
- 2. Pasaules karā kritušo karavīru brāļu kapi.
- Skrundas evaņģēliski luteriskā baznīca.
- Skrundas muižas pils.
- Savenieku muižas klēts.
- Skrundas dzelzceļa stacijas strādnieku dzīvojamā ēka.
- Piemiņas akmens 1941. – 1949.g. deportētajiem Skrundas iedzīvotājiem.
- Baznīcas kalns – kulta vieta Raņķu pagastā pie “Plūdoņiem” un “Mazraņķiem”.
- Allažu muižas apbūve ar parku.
- Piemiņas akmens 1941. – 1949.gadā deportētajiem Raņķu pagasta iedzīvotājiem.

Vērtējums

Kultūras mantojuma aizsardzība, t.sk., papildus prasības kultūrvēsturiski vērtīgajiem objektiem, kas nav valsts aizsargājamo pieminekļu statusā, vērtējama pozitīvi. Turpmāk būtu vēlama tematisko plānojumu izstrāde ainaviski vērtīgajām teritorijām, nosakot rīcības un prasības to izmantošanai,

kā arī nozīmīgāko kultūras pieminekļu individuālo aizsardzības zonu noteikšana.

Aizsargjoslas un citi aprobežojumi

Plānojumā noteiktas aizsargjoslas saskaņā ar LR likuma "Aizsargjoslu likums" un tam pakārtoto normatīvo aktu prasībām. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā ir attēlotas aizsargjoslas atbilstoši mēroga noteiktībai. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos aprakstītas prasības visu aizsargjoslu noteikšanai.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas tika noteiktas plānojuma izstrādes gaitā atbilstoši MK noteikumu Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” prasībām. Apsekojot teritoriju, pēc dabā esošām pazīmēm (saskaņā ar MKN Nr. 406 8. punktu) noteiktas applūstošās teritorijas.

Noteiktas šādas virszemes ūdensobjektu minimālās aizsargjoslas:

- Venta - 300 m minimālā aizsargjosla.
- Lētiža - 100 m minimālā aizsargjosla.
- Ciecerei – 100 m minimālā aizsargjosla.
- Ponakstei – 100m minimālā aizsargjosla.
- Baltupe - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Briņķu ezers - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Koja - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Dzelda - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Šķērvelis - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Šķērvele - 50 m minimālā aizsargjosla.
- Ēnavai – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Garūdenei – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Lējējupei – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Bērzenei – 50 m minimālā aizsargjosla.

- Sumatai – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Klūgai – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Gaidupei – 50 m minimālā aizsargjosla.
- Niedres dīķi – 50 m minimālā aizsargjosla;
- Rukaišu ūdenskrātuve - 50 m minimālā aizsargjosla;
- Dzeldas HES ūdenskrātuve - 50 m minimālā aizsargjosla;
- Pārējie virszemes ūdensobjekti - 10 m minimālā aizsargjosla.

Tauvas joslas nosakāmas atbilstoši Zvejniecības likums 9. pantam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos norādītas prasības to noteikšanai un attēlošanai detālplāņos, zemes ierīcības plānos un būvprojektos.

Skrundas novada apdzīvoto vietu ūdensapgādes urbumiem noteiktas stingrā režīmā un ķīmiskās aizsargjoslas:

- 4 urbumi Skrundā;
- 2 urbumi Dzeldā 1 urbums Lēnās;
- 2 urbumi Rudbāržos, 1 urbums Sieksātē;
- 2 urbumi Kušaiņos;
- 2 urbumi Jaunmuižā;
- 1 urbums Ciecerē;
- 2 urbumi Raņķos.

Vērtējums

Aizsargjoslu noteikšanu reglamentē Aizsargjoslu likums un tam pakārtotie normatīvie akti, plānojumā ir parādītas aizsargjoslas atbilstoši mēroga noteiktībai. Pozitīvi ir vērtējama virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšana pēc dabā esošajām pazīmēm, kā arī applūstošo teritoriju noteikšana, veicot teritorijas apsekošanu. Tāpat pozitīvi vērtējama meža aizsargjoslas noteikšana ap Skrundas pilsētu, kas nebija līdz šim spēkā esošajā Skrundas pilsētas ar lauku teritoriju plānojumā.

Alternatīvo energoapgādes objektu izvietošana

Teritorijas plānojumā paredzēti risinājumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietošana. Plānojuma grafiskajā daļā ir noteiktas teritorijas, kurās atļauta lielo elektrostaciju (ar jaudu virs 20 kW) būvniecība. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir iekļautas prasības vēja, saules, ūdens, zemes siltuma un biogāzes energoobjektu izvietošana.

Vērtējums

Alternatīvās energoapgādes, kas balstīta uz atjaunojamo resursu izmantošanu, attīstība sekmē atkarību no fosilā kurināmā. Vienlaikus, piemēram, vēja elektrostaciju un vēja parku ekspluatācija var atstāt ietekmi uz vidi (trokšņa un vibrācijas ietekmi, ietekmi uz ainavu, mirgošana efektu, atstarošanas, ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, it īpaši uz putniem, sikspārņiem u.c.²⁸.

Derīgo izrakteņu ieguve

Teritorijas plānojumā nav noteiktas atsevišķas funkcionālās zonas derīgo izrakteņu ieguvei. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir noteikts, ka derīgos izrakteņus var iegūt novada teritorijas plānojumā noteiktajās Lauku un Meža teritorijās.

Noteikts, ka jaunas karjeru teritorijas derīgo izrakteņu iegūšanai atļauts veidot tikai:

- Ārpus pilsētas un ciemu teritorijām.
- Ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un kultūras pieminekļu teritorijām.
- Ne tuvāk par 100 m no zemesgabala robežas vai zemesgabalā esošas, citam īpašniekam piederošas ēkas, izņemot, ja piegulošā zemesgabala vai ēkas īpašnieks rakstiski piekrīt derīgo izrakteņu ieguvei mazākā attālumā no sava zemesgabala robežas vai ēkas.

²⁸ Skat. "Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai." SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment"

8. ALTERNATĪVAS

Analizējot alternatīvas kā viens no scenārijiem tika pieņemts „nulles” variants t.i. situācija, ja netiek izstrādāts novada teritorijas plānojums. Kā pamatvariants pieņemts piedāvātais novada teritorijas plānojuma variants. Atsevišķos risinājumos ir no ietekmes uz vidi viedokļa apskatāmas arī citas alternatīvas

Ja tiek īstenots “nulles” variants, paliek spēkā Skrundas novada pašvaldības apstiprinātais novada teritorijas plānojums, kurā ietilpst plānojumi, kas ir izstrādāti katrai atsevišķajai novada teritoriālajai vienībai (Skrundas pilsētai ar lauku teritoriju²⁹, Nīkrāces, Rudbāržu un Raņķu pagastiem). Minētie plānojumi ir izstrādāti dažādos laikos, vadoties pēc atšķirīgām likumdošanas normām, ievērojot atšķirīgas sociāli ekonomiskās attīstības tendences; atšķirīgas teritorijas izmantošanas veidi (zonējums), dažkārt noteiktas atšķirīgas prasības pēc būtības līdzvērtīgu teritoriju izmantošanai.

Apdzīvojamā attīstība

“Nulles” variants	Teritorijas plānojuma variants
Apdzīvojamā attīstība dažādos plānojumos risināta atšķirīgi. Daļā pagastu plānojumu noteiktas nepamatoti lielas ciemu teritorijas, iekļaujot tajās plašas lauksaimniecības teritorijas. Daļā plānojumu pieļautas blīvas apbūves teritorijas ārpus pilsētas un ciemu robežām. Netiek vienoti risinātas piepilsētas teritorijas attīstība.	Noteiktas vienotas prasības apdzīvojamā attīstībai. Piedāvāts samazināt Skrundas pilsētas teritoriju, pārskatot tās robežas un izslēdzot neapbūvējamo dabas teritoriju. Pārskatītas ciemu teritorijas atbilstoši demogrāfiskās un ekonomiskās attīstības tendencēm. Netiek plānotas blīvas dzīvojamās apbūves attīstība ārpus pilsētas un ciemiem.

Zonējums

“Nulles” variants	Teritorijas plānojuma variants
Dažādu teritoriālo vienību plānojumos atšķirīgs zonējuma dalījums, atļautās	Vienots zonējuma dalījums un apbūves noteikumi.

²⁹ Pēc administratīvi teritoriālās reformas – Skrundas pilsēta un Skrundas pagasts.

izmantošanas veidi un pretrunīgas prasības un aprobežojumi.	
---	--

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Valsts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas nosaka valsts likumdošana; visumā līdz šim spēkā esošajos plānojumos ir parādītas ĪADT.	Teritorijas plānojumā parādītas ĪADT atbilstoši normatīvajiem aktiem. Noteiktas perspektīvās pašvaldības nozīmes dabas teritorijas

Kultūras mantojuma aizsardzība

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Parādīti valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi ar to aizsardzības zonām (atbilstoši informācijai uz konkrētā plānojuma izstrādes brīdi). Dažādās teritoriālajās vienībās atšķirīgi noteikti pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti ar atšķirīgām prasībām to aizsardzībai	Visā novada teritorijā parādīti valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi ar to aizsardzības zonām. Vienoti noteikti pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti.

Ainaviski vērtīgās teritorijas

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Dažādās teritoriālajās vienībās ir atšķirīgi noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas vai arī tādas nav noteiktas. Atšķirīgas prasības un ierobežojumi.	Ainaviski vērtīgās teritorijas parādītas kartoshēmā. Turpmākās plānošanas uzdevumos noteikts, ka jāizstrādā ainavu tematiskais plānojums, konkretizējot risinājumus un nosacījumus ainaviski vērtīgajās teritorijās.

Aizsargjoslas

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Aizsargjoslu un citu apgrūtinājumu noteikšana nav bijusi konsekventa visu teritoriālo vienību plānojumos (daļēji tas skaidrojams ar normatīvu izmaiņām, jo plānojumi izstrādāti dažādos laika posmos). Netiek noteiktas applūstošās teritorijas (atsevišķu teritoriālo vienību plānojumos ir noteiktas applūstošās teritorijas, taču pēc atšķirīgas metodikas). Nav noteikta meža aizsargjosla ap Skrundas pilsētu.	Plānojumā noteiktas aizsargjoslas saskaņā ar LR likuma "Aizsargjoslu likums" un tam pakārtoto normatīvo aktu prasībām. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā ir attēlotas aizsargjoslas atbilstoši mēroga noteiktībai. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos aprakstītas prasības visu aizsargjoslu noteikšanai. Apsekojot teritoriju, pēc dabā esošām pazīmēm (saskaņā ar MK noteikumu Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” 8. punktu) noteiktas applūstošās teritorijas. Noteikta meža aizsargjosla ap Skrundas pilsētu.

Degradētās un potenciāli piesārņotās teritorijas

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Dažādu teritoriālo vienību plānojumos ir atšķirīgi atspoguļotas degradētās teritorijas un PPV. Dažos plānojumos ir norādītas degradētās teritorijas kā atsevišķa zona, nepietiekami skaidri nosakot to turpmāko izmantošanu, kas var kavēt teritoriju rekultivāciju vai sakopšanu.	Noteiktas teritorijas; paredzēta atļautā izmantošana; noteiktas prasības.

Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošana

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Nav paredzēti pasākumi un prasības atbilstoši Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānam.	Iekļauta prasība ievērot Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu.

Turpmāk būtu nepieciešams precizēt pasākumus plāna ieviešanai, t.sk. Skrundas novada attīstības programmas ietvaros.

Alternatīvie energoapgādes objekti

"Nulles" variants	Teritorijas plānojuma variants
Atšķirīgas prasības vēja elektrostaciju izvietojumam dažādu teritoriālo vienību plānojumos. Atsevišķos pagastos nav paredzēta vēja elektrostaciju izvietojuma (piemēram, lauku zemēs) kā atļautā izmantošana, tādējādi tiek ierobežota atjaunojamo energoresursu izmantošana. Savukārt citos pagastos nav ierobežota lielo vēja parku būvniecība ainaviski vērtīgās teritorijās, kā arī citās jūtīgās teritorijās ārpus NATURA 2000 tīkla. Ne Skrundas pilsētas ar lauku teritoriju, ne pagastu plānojumos netika paredzēti nosacījumi saules bateriju un kolektoru, zemes siltumsūkņu u.c. objektu izvietojumam.	Teritorijas plānojumā paredzēti risinājumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietojumam. Plānojuma grafiskajā daļā ir noteiktas teritorijas, kurās atļauta lielo elektrostaciju (ar jaudu virs 20 kW) būvniecība. Teritorijas noteiktas galvenokārt vadoties pēc ainavas vērtējuma un apdzīvoto vietu (dzīvojamās apbūves) izvietojuma. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir iekļautas prasības vēja, saules, ūdens, zemes siltuma un biogāzes energoobjektu izvietojumam.

Iespējamās citas alternatīvas, piemēram, atļaut vēja elektrostaciju izvietojumu visā novada teritorijā (ārpus NATURA 2000 vietām), vērtējot katru ieceri individuāli (piemēram, detālplānojumu līmenī). Pretēja alternatīva – aizliegt rūpniecisko vēja elektrostaciju izvietojumu visā novada teritorijā. Kā vēl vienu alternatīvu var skatīt vēja elektrostaciju izvietojuma ierobežošanu tikai konflikta vietās ar putniem nozīmīgām teritorijām. Teritorijas plānojuma variants skatāms kā kompromisa variants.

Secinājums

Ja Skrundas novada teritorijas plānojums tiek īstenots, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides politikas mērķus, valsts normatīvajos aktos noteiktās prasības, plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un nosacījumus teritorijas izmantošanai, tad izstrādātais plānojums ir piemērotākā alternatīva.

9. RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Īstenojot teritorijas plānojumā atļautās rīcības, ir jāievēro teritorijas plānojuma ietvaros noteiktas virszemes ūdensobjektu, ūdens ņemšanas vietu, meža aizsargjoslas ap Skrundas pilsētu, kā arī citas aizsargjoslas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma un no tā izrietošo MK noteikumu prasībām.

Nav pieļaujama apbūve piesārņotās teritorijās.

Veicot darbības dabas lieguma "Ventas un Šķerveļa ielejas" teritorijā, jāievēro individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kā arī teritorijas dabas aizsardzības plāns. Jāpievērš īpaša uzmanība tām rīcībām, kas tiek veiktas ĪADT kontaktteritorijās vai var atstāt netiešu ietekmi uz to.

Ainaviski vērtīgajām teritorijām izstrādājams tematiskais plānojums.

Veicot darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, jāievēro atbilstošo normatīvo aktu prasības. Dabas liegumā "Ventas un Šķerveļa ielejas", jāievēro individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, vēlama jauna dabas aizsardzības plāna izstrāde. Jāpievērš īpaša uzmanība tām rīcībām, kas tiek veiktas ĪADT kontaktteritorijās vai var atstāt netiešu ietekmi uz tām.

Plānojot vēja parkus grafiskajā daļā noteiktajās teritorijās, jāizstrādā detālplānojumi, t.sk. izvērtējot visas iespējamās ietekmes.

Kultūras pieminekļiem iesakāms izstrādāt individuālās aizsardzības zonas, ņemot vērā pieminekļa specifiku un iespējamās ietekmes.

ĪVN vai sākotnējās ĪVN procedūra attiecīgajiem projektiem.

Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija lauku apdzīvotajās vietās, kur tā vēl nav veikta.

10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Skrundas novada teritorijas plānojums neparedz darbības, kas varētu tiešā vai netiešā veidā negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās teritorijas. Dabas lieguma "Ventas un Šķerveļa ielejas" dabas lieguma un dabas parka zonās un to tuvumā netiek plānota intensīva attīstība, blīvas apbūves teritorijas piesārņojošu vai citu ģeomorfoloģisko, bioloģisko vai ainavisko vērtību apdraudošu objektu izvietošana.

Īpaši mehānismi biotopu u.c. dabas vērtību samazināšanas kompensācijai attīstības programmas ietvaros nav nepieciešami.

Ja Teritorijas plānojuma ieviešanas gaitā kāda no Teritorijas plānojumā paredzētajām darbībām negatīvi ietekmēs kādu Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000, tad kā kompensējoši pasākumi varētu tikt noteikti:

- biotopa izveidošana no jauna kādā jaunā vietā vai paplašinātā teritorijā, ko paredzēts iekļaut NATURA 2000 tīklā;
- biotopa uzlabošana attiecīgās teritorijas daļā vai citā NATURA 2000 teritorijā, proporcionāli projekta radītajiem zaudējumiem;
- izņēmuma gadījumos - jaunas teritorijas ierosināšana saskaņā ar Biotopu direktīvu.

11. PRIEKŠLIKUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMA IETEKMES UZ VIDI MONITORINGAM

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, un lai noteiktu plānojuma grozījumu izstrādāšanas nepieciešamību.

Tā kā stratēģiskā dokumenta – teritorijas plānojuma īstenošanas uzraudzību veic pašvaldība, arī monitoringu nodrošina pašvaldība, konsultējoties ar speciālistiem no Dabas aizsardzības pārvaldes, Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās pārvaldes un citām atbildīgajām institūcijām. Monitoringam izmanto nacionālo vides indikatoru sistēmu (saskaņā ar 24.02.2009. MK noteikumiem Nr.175 "Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem"), ciktāl tie piemērojami Skrundas novada teritorijai.

LVĢMC ir izstrādājusi Vides monitoringa programmu, kuras mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Lai sekmētu teritorijas plānojuma īstenošanu un uzraudzību, ieteicams pašvaldībā izveidot teritorijas plānojuma īstenošanas un monitoringa grupu. Skrundas novada pašvaldības uzdevumos ietilpst teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši nospraustajiem mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu

monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa. Monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par teritoriju, kā arī analizējot aizsargājamo teritoriju monitoringa datus.

Vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2010.gada 19.aprīļa rīkojumu nr.121 „Par vides monitoringa programmu”. Vides monitoringa programma 2009.-2012.gadam izstrādāta pamatojoties uz Vides monitoringa pamatnostādnēm 2009.-2012.gadam, kuras apstiprinātas ar Ministru kabineta 2009.gada 11.marta rīkojumu Nr.187 „Par Vides monitoringa programmas pamatnostādnēm 2009.-2012.gadam”.

Programmā noteikts Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, Dabas aizsardzības pārvalde, Latvijas Hidroekoloģijas institūts un Vides valsts dienesta Radiācijas drošības centrs – veiktā un organizētā monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programma iedalīta četrās programmās:

1. Gaisa monitoringa programma,
2. Ūdeņu monitoringa programma,
3. Zemes monitoringa programma,
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Katra no programmām iedalīta sadaļās saskaņā ar Vides monitoringa programmas pamatnostādnēs 2009.-2012.gadam norādīto struktūru.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR normatīvajos aktos noteikto prasību izpilde;
- ES direktīvu, kā valsts politiskās prioritātes, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Vides monitoringa programma izstrādāta pamatojoties uz vadlīnijām, normatīviem, tehniskajām prasībām, metodiskajiem norādījumiem u.c. dokumentiem, kas regulē iepriekš minēto dokumentu ieviešanas kārtību.

Valsts monitoringa programmas galvenās sadaļas ir sekojošas:

Gaisa monitoringa programma

Atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa programmas ietvaros LVĢMC iegūst datus par atmosfēras gaisa kvalitāti (3.1.apakšpunkts) un par radioaktivitāti gaisā (3.2.apakšpunkts).

Atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa mērķis ir nodrošināt valsts un starptautiskās vides pārvaldes institūcijas ar informāciju par gaisa kvalitāti pilsētās, tajā skaitā ar informāciju par normatīvu pārsniegšanas gadījumiem.

Ūdens stāvokļa monitoringa programma

Valsts ūdeņu monitoringa programmas ietvaros reģionā tiek noteikts virszemes un pazemes ūdeņu stāvoklis, kā arī lauksaimnieciskās darbības un ar to saistīto piesārņojuma avotu slodzes ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti.

Virszemes ūdeņu monitoringa mērķis ir iegūt datus, kurus izmantot rīcības plānu izstrādei, lai sasniegtu vismaz labu virszemes ūdeņu stāvokli visos Latvijas ūdensobjektos un novērstu to stāvokļa pasliktināšanos. Virszemes ūdeņu kvalitāte atspoguļo vispārējo vides kvalitāti upju sateces baseinos, kas izveidojas dažādu faktoru kompleksā iedarbībā.

12. KOPSAVILKUMS

Skrundas novada teritorijas plānojums ir pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Šāda veida plānošanas dokumentam, atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai, nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kas analizētu plānoto darbību iespējamo ietekmi un vidi nākotnē. Šis Vides pārskats ir dokuments, kurā tiek atspoguļota informācija, kas iegūta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību un kārtību nosaka LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Vides pārskatā iekļauta informācija un pieejamo datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka minētie normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā tiek analizēta teritorijas plānojuma atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, pamatnostādnēm un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Skrundas novada teritorijas plānojuma izstrādi, kā arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru veic SIA “Projekti un vadība” sadarbībā ar Skrundas novada pašvaldības speciālistiem. Novada teritorijas plānojuma un vides pārskata izstrādes gaitā notikušas konsultācijas ar vides institūciju darbiniekiem.

1. Skrundas novada pašvaldība pēc konsultācijām ar vides institūcijām iesniedza Vides pārraudzības valsts birojā iesniegumu par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu.
2. Birojs pieņēma lēmumu par SIVN procedūras piemērošanu.
3. Tika sagatavots Vides pārskats par teritorijas plānojuma 1. redakciju (vienlaikus ar plānošanas dokumenta izstrādi).
5. Sabiedrība un ieinteresētās institūcijas informēšana par iespējām iepazīties ar izstrādāto vides pārskatu un teritorijas plānojuma 1. redakciju.
6. Pēc sabiedrības un ieinteresēto institūciju komentāru un ierosinājumu saņemšanas, tika veikta teritorijas plānojuma redakcijas un vides pārskata projekta pilnveidošana.

7. Birojam iesniegts pilnveidotais vides pārskats.

Vides pārskats sastāv no šādām daļām:

- Plānošanas dokumenta mērķis un saturs.
- Vides pārskata sagatavošanas procedūra un saturs.
- Vides stāvoklis un problēmas Skrundas novadā.
- Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.
- Teritorijas plānojuma būtisko ietekmju uz vidi teritorijas.
- Plānošanas dokumenta risinājumi un to ietekmes vērtējums.
- Alternatīvas.
- Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu būtisko ietekmi uz vidi novērtējums.
- Kompensēšanas pasākumi.
- Priekšlikumi attīstības programmas ietekmes uz vidi monitoringam.

Kā būtiskāko ietekmju teritorijas stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā noteiktas:

- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (it īpaši NATURA 2000 teritorijas dabas liegumi “Ventas un Šķerveļa ielejas” un “Skrundas zivju dīķi”).
- Kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgās teritorijas.
- Degradētās un potenciāli piesārņotās teritorijas.

Viena no nozīmīgās ietekmes teritorijām ir dabas liegums “Ventas un Šķerveļa ieleja”. Teritorija veidota, lai aizsargātu izcilu Ventas ielejas un tās pietekas Šķerveļa posmu. Nozīmīgākās dabas vērtības: smilšakmens atsegumi, nogāžu un gravu meži, upes straujteses u.c. iespējamās ietekmes; dabiskās sukcesijas rezultātā degradējas vēsturiskā kultūrainava un pļavu biotopi (t.sk. ielejas pļavas); neatbilstoša cilvēku darbība, t.sk. būvniecībā – ainavas degradācija; atkritumu izgāšana u.c.

Galvenās ietekmes un riski ainavu un kultūrvides aizsardzībā:

- Jaunās apbūves attīstība; kultūrvēsturiski vērtīgo objektu pārveidošana;

- Kultūrvēsturiski vērtīgās apbūves degradācija; degradētie objekti ainaviski vērtīgās teritorijās, apkārtnes nesakoptība;
- Zemes lietojumveida maiņa; t.sk., skatu perspektīvu apmežošana vai aizaugšana;
- Mežsaimnieciskā darbība, t.sk. mežu izciršana neņemot vērā to ainavisko vērtību;
- Vēja enerģētikas attīstība ainaviski vērtīgajās teritorijās (potenciāli – arī citi enerģijas ieguves avoti);
- Tūrisma attīstība.

Vides pārskatā ir izvērtētas plānojuma risinājumu iespējamās ietekme uz vidi, kā arī salīdzinātas alternatīvas – situācija, ja plānojums netiktu izstrādāts un plānojuma variants; atsevišķos risinājumos apskatītas arī citas alternatīvas. Secināts, ka Skrundas novada teritorijas, tad izstrādātais plānojums ir piemērotākā alternatīva, ja tas tiek īstenots, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides politikas mērķus, valsts normatīvajos aktos noteiktās prasības, plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un nosacījumus teritorijas izmantošanai

Vides pārskatā piedāvāti risinājumi negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai, secināts, ka plānojuma risinājumi neprasa īpašus kompensācijas pasākumus, bet tādi var tikt paredzēti, ja kāda no darbībām negatīvi ietekmēs kādu no Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju. Vides pārskatā iekļauti priekšlikumi plānojuma īstenošanas monitoringa nodrošināšanai.